

ANUL XVI NR. 6 (610) — 4 februarie 1967

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Flacăra

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara

Elena Cernei

DUMINICĂ 5 FEBRUARIE. Ultimul act al «europenelor» de patină artistică transmis de la patinoarul Tiwoli din Liubliana: **Demonstrații**, adică o selecție din tot ce a fost mai bun la această frumoasă dispută sportivă (17.00).
 ● După **Magazin 111** (19.15) vom putea vedea o peliculă care a înregistrat momente «tarie» de la concursurile de sărituri cu schiuri, **Zakopane — 1967** (20.15). ● Un scurt metraj închinat marelui nostru Brâncuși (20.35). ● Citeva imagini muzicale de la actuala ediție a **Festivalului de muzică ușoară de la San Remo** (20.55). ● O emisiune muzicală grațios intitulată **Album cu amintiri** (21.25) și o emisiune nemuzicală, **Microvarietați** (21.55). ● **Visnja Korbar** — cîntăreață de muzică ușoară din Iugoslavia — așteaptă a studiourilor TV (22.15).
MĂRȚI 7 FEBRUARIE. Emisiunea lirică **Recital poetic** este dedicată evocării marelui poet austriac **Rainer Maria Rilke** (19.23). ● Teatrul de stat dir. Petrosani ne oferă un spectacol cu **Cîntecul grădinarului**, renumita piesă a lui Lope de Vega (20.15).

MIERCURI 8 FEBRUARIE. **Cabinetul medical TV** programează o emisiune despre «Plantele medicinale și folosirea lor în familie», transmisă de la Institutul de medicină și farmacie din București (20.10). ● **Frumoasa Vale a Lotului** în obiectivul emisiunii ● **Invitație pentru cei care n-au vizitat...** (20.30). ● **Rubrica Debuturi...** debutează pe 1967 (20.50). ● Emisiunea dedicată istoriei filmului românesc este rezervată începuturilor filmului sonor în țara noastră (21.45). ● Prezentare monografică a unui dintre cele mai vechi și mai strălucitoare dansuri din folclorul românesc: **Călușarii** (22.10).

JOI 9 FEBRUARIE. Acad. prof. Iorga Iordan ne prezintă **Emisiunea de limbă română contemporană** «Mult e dulce și frumoasă» (19.20). ● Un program de **Cîntece de dragoste și jocuri populare** (19.30). ● Emisiunea intitulată **Din culisele muzicii ușoare** aparține de această dată lui Elly Roman (20.00). ● **Cîntă Elena Cernei**, excelenta noastră mezzosoprană (20.40). ● Vom viziona apoi filmul «Viscolul», realizat de studiourile sovietice (21.00).

VINERI 10 FEBRUARIE. Reamintim în ordinea desfășurării lor, rubricile fixe de vineri: **Dicționar de personaje** (19.30), **Săptămîna** (20.00), **Avanpremieră** (20.45), **Reflector** (21.00), **Teleglob.** Atragem atenția asupra ținutelor populare ale emisiunii — **De la Luxor la Karnak** — cu vestigiile lui multumite nare (21.10). ● O plăcută înclinare cu **Ansambliul bucureștean de balet** care și-a încheiat un strălucit turneu în Cuba (21.30).

SÎMBĂȚĂ 11 FEBRUARIE. O nouă transmisiune de la **Campionatul mondial de patină-viteză** care și mută locul de desfășurare de la Lahti (Finlanda) la Oslo (Norvegia) (16.00). ● Patină și iar patină... **Arabescii** pe gheață (17.35). ● «Taina peșterii albastre» este titlul unei noi serii de **Aventura ale echipajului Val-Virtje** (18.00). ● **Teledicționarul** (20.40). ● **Baronul** începe să ne facă să-l regretăm pe Sfîntu (21.40). ● Programul se încheie cu **Parodi vesele** (22.30).

sport

Pronosticul lui TITUS OZON la concursul «Pronosport» nr. 3 — etapa din 5 februarie 1967

(Campionatul italian A)	
I. Atalanta — Venezia	
II. Fiorentina — Brescia	
III. Foggia — Bologna	X
IV. Lanerossi — Inter	1
V. Lecco — Juventus	
VI. Milan — Cagliari	1
VII. Roma — Mantova	
VIII. Spal — Napoli	
IX. Torino — Lazio	
(Campionatul italian B)	
X. Alessandria — Pisa	
XI. Livorno — Padova	1
XII. Modena — Varese	
XIII. Navara — Catania	

investigațiile rup fragmente din peisaj pe care artistul le dilată voit, ca într-un microrelief, căuțind în amănunt, sau în repetarea lui, lirismul interior al acestui microcosmos («Stîncă», «Lan», «Arăcură»); altelei explorează cu îndrăzneală zonele pure ale vibrației sau ale ritmului, încercînd să descopere echivalente plastice, sensuri afective. De multe ori însă dilatarea amănuntului nu-i dă un joc virtuos dar zadarnic. Din umbrele și luminile tușului Drăgușin a realizat câteva lucrări încărcate de poezie și ritm în ciclul «Primăvara», dar mai cu seamă în «Dezgheterii», «Stampă» sau «Taina nopții» (Galeriile de artă, bd. Magheru nr. 20).

teatru

● **Luceafărul** dinspre ziuă, piesa de debut a Rodică Nicolescu, inspirată din evenimentele ce au precedat și apoi culminat cu actul Unirii, într-o viziune romantică istorică, la Teatrul «Barbu Delavrancea». Abordarea unor asemenea teme este un lucru deosebit de pozitiv; din păcate însă spectacolul nu are în suficientă măsură forță artistică și suflu emoțional (regia Barbu Dumitrescu). Notabili: C. Cristel, Mircea Stroe, Neofita Pătrașcu, Natalia Arsene.
 ● Remarcabil ritmul spectacolelor Teatrului de stat din Timișoara, variația titlurilor repertoriului său. Dintre premiere: **Mitică Popescu** de Camil Petrescu (regia Marietta Sadova, scenografia Doina Almajan-Popa; cu D. Bitang, Florina Cerel, Ric. Colbert, Șt. Iordăneanu, Radu Avram) și **Insula de Mihail Sebastian** (regia I. Veakis, scenografia Elena Veakis; cu C. Anatol, Dora Cherchez, Ovidiu Moldovan, Emil Reus).
 ● Clasicii dramaturgiei, Sofocle și Euripide, pe scenele noastre: **Electra** la Teatrul de stat din Tg. Mureș și **Troienele** (în versiunea lui Sartre) la Teatrul maghiar de stat din Cluj.
 ● Teatrul muzical din Galați a împlinit 10 ani. Un spectacol remarcabil la estradă realizat cu fantezie și competență de N. Stroe: **Music-hall-Galați**. În distribuție două vedete locale: Ionel Miron și Al. Jula.

● Cunoscutul prozator englez Cronin și autorul comediei **Jupiter se amuză** — fără mare valoare literară — jucată pe scena Teatrului de stat din Galați, într-un spectacol înscenat de Ovidiu Georgescu, cu Romeo Stăvăr și Ileana Cernat în rolurile principale.
 ● **Aterizare forțată!**, comedia unui cunoscut dramaturg maghiar — Miklos Gyorfus (autor printre altele și al scenariului de film «Povestea prostiei mele») — în premieră pe țară la Teatrul de stat din Oradea. O poveste fantastică despre dragostea unui om de știință cu un... inger. Regia I. Gabor. Interpreți: Ida Batho, Katalin Gabor, Cseke Sandor.

● Destul de rar sint programate la Teatrul de operă creațiile originale. De pildă **Tirgul de fete** (aproape dispărut de pe afiș) de Traian Iancu și Filarec Barbu (aceiași cuplu semnează acum o interesantă și remarcabilă operă, **Steluța**, inspirată din viața lui Alecsandri). Chiar dacă **Marco Polo** e un spectacol de mare montare, să nu uităm nici opera românească.
 ● Premieră pe țară la păpuși — o piesă de inspirație fantastico-științifică: **O vacanță în anul 2222**, de Viorica Huber. Izbituc, spectacolul realizează cu fantezie coordonatele genului. Regia Mircea Suci. Muzica George Șbircea. Scenografia: A. Mentzel.

● Una din cele patru «piese plăcute» ale lui Bernard Shaw, **Candida**, va vedea zilele acestea luminile rampei pe scena Teatrului «Lucia Sturdza-Bulandra» Pledoarie spirituală (abundînd în paradoxuri și abile răsturnări de situații) pentru independența, egalitatea în drepturi și emanciparea femeii, ea rămîne totodată un adevărat poem al căsătoriei, cum a caracterizat-o scriitorul englez G.K. Chesterton. Regia îi aparține lui George Carabin, decorul lui Ion Oroveanu. Distribuția îi anunță pe actorii Beate Fredanov, Septimiu Sever, Gh. Aurelian, Marius Pepino, Ana Negreanu, Ion Caramitru, Dinu Dumitrescu.

Beate Fredanov

copiilor dumneavoastră. Merită! (EXC-770).

● **Adriano Celentano și Roberta Mazzoni** pe un disc «Electrecord»?! Și totuși este adevărat. Ascultați-l pe Celentano în «A New-Orleans» și «Ho sofferto per te» iar pe Roberta Mazzoni în: «E stato il sole caldo» și «Quando sei con me». Orchestra nu figurează pe disc nefiind menționată... și totuși cîntă. Chiar bine! (45-EDC-746).

● **Ingelore Heyde** poate fi ascultată pe discul 45-EDC-744 în două blue-beat-uri de bună calitate: «Er ist wieder da» și «Tennessee-waltz».

● O nouă apariție într-una din colecțiile simpatice ale casei noastre de discuri: «Melodi de...». De astă dată de **Emanuel Ionescu**, unul din fecunzii noștri compozitori de muzică ușoară. Destul de fericită colaborarea autorului cu poetul (alții îi spun «textierii», ceea ce e cam nedrept) Harry Negrin. Cele patru melodii semnate Emanuel Ionescu: «Întră luna pe fereastră», «Au înflorit ghiocșii», «Cri-cri-cri» și «Și cu toate astea te iubesc» se recomandă și prin text dar mai ales prin aporcul soliștilor (dintre cei mai populari): Doina Badea, Lucky Marinescu, Gică Petrescu și Aurelian Andreescu. Acompaniază, cu aceleași merite, Al. Imre în fruntea orchestrei «Electrecord» (45-EDC-738).

muzică

● Teatrul de operă și balet reia (duminică 5 februarie) opera într-un act a compozitorului Pascal Bentoiu: **Amorul doctor**, o comedie muzicală originală, inspirată din Molière. Din distribuție fac parte Iolanda Mărculescu, Constantin Gabor, Vasile Moldoveanu, Victoria Bezetti. Regia este semnată de George Teodorescu și decorurile de Ion Ipser. Dirijor Mircea Popa. Pe afișul aceluiași teatru mai citim anunțate baletetele montate de Tilde Urseanu sub titlul **Seară vieneză**.

● Obişnuitul concert al Filarmonicii de stat «George Enescu» din săptămîna aceasta se bucură de concursul renumitului violoncelist francez **Pierre Fournier**, o autoritate printre maeștrii interpretării de astăzi. El va cînta Concertul în si minor pentru violoncel de Dvorak, acompaniat de dirijorul Mihai Brediceanu. Programul mai cuprinde Simfonia a IV-a de Nicolae Băuciu (primă audiere) și frumoasele preludii la acele I și III ale operei «Lohengrin» de Richard Wagner (sîmbătă 4 și duminică 5 februarie).

● Pentru ziua de 10 februarie vă anunțăm deschiderea ciclului de spectacole date în sala Palatului de către cîntăreața **Jennifer** (a cîntat la Paris, la Olympia și Bobino) și sextetul **Les Suris**, cunoscut și în țara noastră din excelențele înregistrări pe discuri. Cei șase tineri cîntăreți — două fete și patru băieți — originari din Madagascar, au un stil dinamic, captivant.

● Pentru muzica de cameră desprindem «Concertul de sonate» dat de **Eva Lupuș și Sofia Cosma** în 10 februarie, la sala mică a Palatului. Sonate pentru vioară și pian de J.S. Bach, R. Schumann, S. Prokofiev, E. Junger.

plastică

● Expoziția **Florile în opera pictorului Ștefan Luchian** a prilejuit apariția unui interesant catalog prefat de scriitorul Tudor Arghezi. Un cuvînt înainte al pictorului M.H. Maxy și un scurt dar laborios studiu al Georgetei Peleanu întregesc prezentarea materialului documentar și a celor 79 de reproduceri, dintre care 12 color. Editorii catalogului: Georgeta Peleanu, Petre Oprea și Doina Schobel.

● **Nicolae Drăgușin** — grafică. Cîteva cicluri mari tematice domină prima expoziție a acestui artist talentat: marea, primăvara, cîmpia etc. Sensibil la chemările naturii, Drăgușin nu caută cu tot dinadinsul spațiul ordonat și frumos al peisajului ci mai degrabă zonele dramatice pe care le accentuează prin tuș pină la exacerbare («Fruntea dealului», «Peisaj din valea Arieșului» etc.). Uneori

N. Tonitza, Tudor Arghezi, Tudor Vianu, V. Cioflec, C. Ressu, Gh. Petrascu, Gala Galaction, Al. Bogdan-Pitești, F. Șirato, O. Han, Gh. Opreșcu, Petru Comarnescu, Dan Hăulică etc.).

● O atrăgătoare carte autobiografică — **O viață dăruită artei** — publică venerabila plasticiană **Cecilia Cuțescu-Storck** la Editura Meridiane, făcîndu-ne martorii unei deveniri artistice dintre cele mai interesante.

● Tot la Editura Meridiane trei albume-ghid despre: **București** (text de Radu Bouréanu), **Valea Prahovei** (text de Marcel Bresslasu) și **Borsec-Sovata-Tușnad** (text de prof. univ. Mihai Iancu).

cinema

● Evenimentul cinematografic al săptămîinii viitoare: premiera filmului **Dacia**, realizare de prestigiu a cinematografiei românești (în colaborare cu Casa Franco-London-film). Istoria îndepărtată a patriei, dirzenia înțeleaptă a străbunilor, demnitatea și continuitatea noastră pe aceste meleaguri sînt evocate, cu o emoționantă supunere la obiect, într-o epopee cinematografică ce inobilează genul mult atacat al superproducțiilor. Debutul în filmul de lung metraj al lui Sergiu Nicolaescu poartă semnul distinctiv al siguranței profesionale (neîndoielnic, scenariul semnat de Titus Popovici a constituit nu numai un valoros punct de plecare ci și un permanent stimulent al creației regizorale). În distribuție: Amza Pellea, Marie-José Nat, Pierre Brice, Emil Botta, György Kovacs, Georges Marchal, Geo Barton, Septimiu Sever, Alexandru Herescu, Mircea Albulescu, Nicolae Secăreanu, Sergiu Nicolaescu.

● **Fantoma din Morrisville** — parodie a filmului polițist, fără prea mult suflu comic, fără prea multe enigme,

Amza Pellea

dar nu lipsită de farmec. Regia: Borivj Zeman (R.S.C.). Interpreți: Oldrich Novj (Alibiul nu ajunge), Jaroslav Marvan (Muzică și dragoste), Kvetta Fialova (Joe Limonadă), Vit Olmer (Feriga de aur, Zidul înalt).

● **Un martor în oraș.** Edouard Molinaro, unul dintre cineaștii francezi totdeauna conștiințioși, niciodată străluciți, a realizat — după un scenariu scris în colaborare cu Gérard Oury și A. Poiré — un film polițist abil, cu momente de strînsă stăpînire a legilor genului. Actori cunoscuți: Lino Ventura (Vaporul lui Emil), Franco Fabrizzi (Femeia zilei, Escroci), Încurcătura blestemată, Neveste periculoase), Sandra Milo (Anunț matrimonial), Françoise Brion (Codin).

● Un documentar ce nu trebuie pierdut: **Ritmuri și imagini** (regia Virgil Calotescu, imaginea Costea Ionescu-Tonciu). Participanți la Festivalul de la Dakar 1966, cei doi cineaști au fixat pe peliculă (atît cît se poate fixa) fascinația unei arte de mare rafinament și puritate: arta neagră.

● Mari actori pe ecranele noastre: **Toshiro Mifune** (Barbă-Roșie, Sanjiuro), **Zbigniew Cybulski** (Giuseppe la Varșovia), **Mel Ferrer** (El Greco).

● Premiul Méliès pe 1966 acordat de criticii de film a fost decernat ex-aequo regizorilor **Alain Resnais** și **Robert Bresson** pentru ultimele lor creații: «Războiul s-a sfîrșit» și, respectiv, «La întîmplare, Balthazar»).

disc

● Un recital de proză: «Bunicul și «Bunica» de **Barbu Delavrancea**, două nestemate ale unuia dintre cei mai fierbinți iubitori ai copiilor, prozatorul și dramaturgul Barbu Ștefănescu-Delavrancea. Ar merita continuată această acțiune de recitaluri pentru copii. Nu toți copiii pot asculta la radio, la ora respectivă, doar o singură poveste. Ei vor mai multe și de mai multe ori chiar aceeași poveste. Ori asta nu se poate rezolva decît la picup. Faceți acest dar

carte

● **Mihai Prică** este autorul unei instructive lucrări apărute la Editura politică — **Întrecerea socialistă la începutul noului cincinal** — în care se sintetizează experiența dobindită în acest sens de organele sindicale și se evidențiază o serie de factori ce condiționează reușita unor asemenea acțiuni.

● Cu volumul al IV-lea, apărut recent la Editura politică, se încheie editarea **Dicționarului enciclopedic român**, prima enciclopedie românească apărută în anii noștri, instrument util și rapid de informare a maselor de cititori. Tirajul total al celor patru volume ale dicționarului însumează 500 000 exemplare. Volumul al IV-lea conține circa 12 000 de articole, 1 200 de fotografii și desene, planșe, hărți etc.

● **Petru Comarnescu** publică la Editura Meridiane (de ce în numai 1 150 de exemplare?) o foarte binevenită monografie închinată marelui om de teatru, scenarist, artist plastic și dramaturg, inovator în toate, care a fost **Ion Sava** (1900-1947). Este o carte vie, manevrabilă o amplă informație, beneficiind de cunoașterea directă de către autor a eroului său, scrisă limpede, alert, ca tu te scrie acest multilateral om al condeielui. Pe cînd o ediție și o antologie din publicistica lui Sava?

● **Marin Mihalache** a adunat între copertele unui volum intitulat **Mărturie despre Luchian** (Editura Meridiane) o serie de scrisori ale marelui pictor, unele interviuri ale sale, ca și un ciclu de scrieri despre Luchian aparținînd unor personalități de vază ale culturii noastre, artiști, critici etc. (N. Iorga,

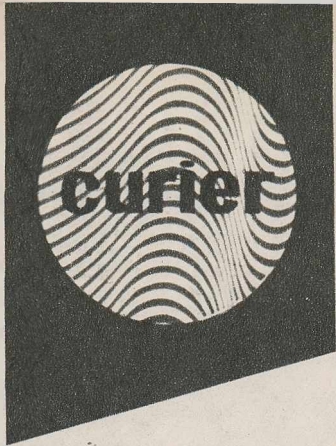
coperta noastră

Artista emerită **MAGDA IANCULESCU - MUSCEL**, prim-solistă a Teatrului de operă și balet al Republicii Socialiste România.

Fotografie de **S. STEINER**

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, raionul 30 Decembrie, Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. **ABONAMENTE** la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. **TARIF DE ABONAMENTE:** 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. **TIPARUL** executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”.

agendă electorală

Pe măsură ce ne apropiem de 5 martie — ziua când vor avea loc alegerile de deputați în sfaturile populare comunale — pregătirea acestui important eveniment politic în viața sate-lor noastre se face cu și mai multă intensitate.

Până acum a fost terminată în întreaga țară acțiunea de constituire a birourilor comunale ale Frontului Democrației Populare. Comitetele executive ale sfaturilor populare comunale au delimitat și numerotat circumscripțiile electorale, aducându-le la cunoștința populației prin publicații.

Potrivit prevederilor legii cu privire la alegerea deputaților în Marea Adunare Națională și în sfaturile populare, au fost delimitate 127 759 circumscripții electorale, ceea ce înseamnă o creștere cu 13 833 a numărului de deputați ce vor fi aleși la 5 martie 1967 în sfaturile populare comunale.

Largul democratism al alegerilor se reflectă și în faptul că în cele 4 259 comisii electorale comunale și 127 759 comisii electorale de circumscripții fac parte 660 090 membri, reprezentanți ai organizațiilor oamenilor muncii, precum și reprezentanți desemnați în adunările care au avut loc în întreprinderi, organizații economice de stat, cooperative agricole de producție și alte organizații cooperatiste, instituții și unități social-culturale.

beneficiar: combinatul siderurgic de la Galați

Colectivul uzinei metalurgice brăilene «Progresul» a introdus în fabricație mai multe produse pe care le va pune la dispoziția marelui Combinat siderurgic de la Galați. Printre acestea se numără două tipuri noi de vagoane cu o capacitate de 140 și 160 tone. Aceste vagoane sînt realizate după proiecte autohtone executate de specialiști din cadrul IPROMET și se deosebesc printr-o serie de caracteristici de tipurile fabricate anterior. Deosebirile la care ne referim sînt determinate

Propunînd la cîrma treburilor obștești pe cei mai destoinici gospodari, capabili să îmbogățească experiența sfaturilor populare, să conducă cu competență activitatea locală pe tărîm economic, social-cultural și gospodăresc, sutele de mii de cetățeni care au luat cuvîntul la aceste adunări au făcut numeroase propuneri pentru îmbunătățirea continuă a muncii, pentru înfăptuirea cu consecvență a politicii partidului la sate. Ei s-au referit, între altele, la măsurile ce trebuie luate pentru sporirea producției vegetale și animale în unitățile socialiste ale agriculturii noastre, perfecționarea activității organelor locale ale puterii și administrației de stat, continuarea dezvoltării bazei materiale a învățămîntului și culturii, buna gospodărire și înfrumusețarea a comunelor, îmbunătățirea activității instituțiilor social-culturale, a deservirii populației de către magazinele cooperative de consum etc.

În aceste zile în toate circumscripțiile electorale din țară se fac înscrieri în listele de alegători ale cetățenilor cu drept de vot. Pînă la 1 februarie erau cuprinși în aceste liste majoritatea alegătorilor cu drept de vot. În perioada care urmează vor avea loc întîlniri ale candidaților cu alegătorii, se vor amenaja secțiunile de votare, vor fi pregătite cabinele și urnele pentru votare.

între altele de felul în care sînt îmbinate vîroalele (partea metalică a corpului) care sînt în exclusivitate sudate.

Tot pentru Combinatul siderurgic de la Galați, în acest an uzina «Progresul» din Brăila va mai fabrica și alte produse și anume: macarale speciale pentru scoaterea lingurilor din subterane, un melanjor de 1 500 tone pentru fontă, un reductor de 2 100 kw și o serie de conducte metalice avînd diametrul pînă la 5 m.

Gh. VULPAȘ

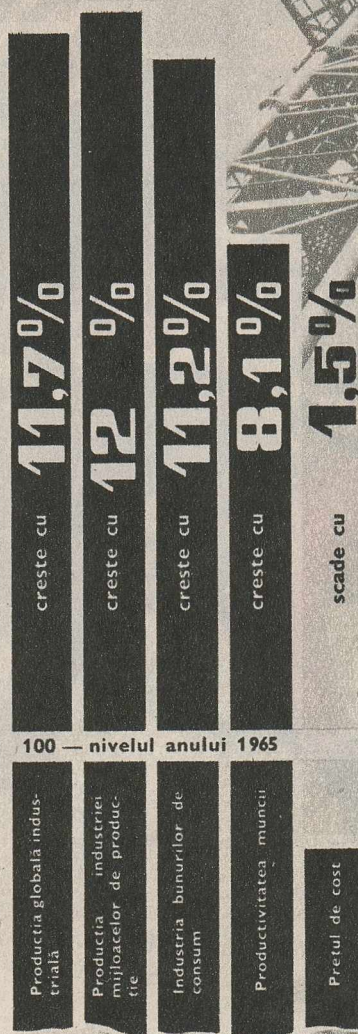
planificare electronică

Un colectiv alcătuit din conf. univ. P. Mirescu, Șt. Niculescu și L.M. Chirică, efectuînd cercetări în domeniul folosirii matematicii moderne la probleme de planificare, a elaborat o schemă logică pentru realizarea programelor la mașina electronică românească «Economist CIFA-102».

Cercetările respective găsesc aplicație aritmografului lui Foulkes pentru determinarea drumului hamiltonian optimal. Cu ajutorul acestui aritmograf cercetătorii au preconizat rezolvarea unui larg grup de probleme privind programarea pro-

ducției în întreprinderile sau secțiunile cu ciclu de fabricație continuă, în care o materie primă poate fi transformată în mai multe feluri de produse sau în mai multe sorturi ale unui produs. Potrivit studiului efectuat prin folosirea calculatorului electronic, întreprinderile își vor putea stabili în câteva minute — pe baza comenzilor beneficiarilor — programul optim de producție săptămînal sau lunar, organizînd cu exactitate ordinea în care produsele să se succedă în fabricație, în așa fel încît cheltuielile de producție să fie minime.

CREȘTEREA PRODUCȚIEI INDUSTRIALE ÎN ANUL 1966 FAȚĂ DE NIVELUL ANULUI 1965

100 — nivelul anului 1965

Au intrat în funcțiune 300 de capacități și obiective industriale

S-au asimilat și introdus în producție peste 450 mașini, utilaje și aparate noi

proiectanții la lucru

Specialiștii Direcției de sistematizare, arhitectură și proiectare a construcțiilor din regiunea Suceava lucrează la proiectele locuințelor ce vor fi construite în anul 1968. Documentația pentru viitorul ansamblu «Tudor Vladimirescu», cu 375 apartamente, din Suceava a și fost terminată, urmînd a fi predată constructorilor. Au mai fost terminate documentațiile

pentru primele blocuri, cu 200 apartamente, de la Broșteni, ale unui nou ansamblu la Botoșani. Încă de pe acum sînt gata jumătate din proiectele necesare construcțiilor prevăzute pentru anul 1968. O dată cu documentația blocurilor, constructorii au primit și proiectele pentru străzi și alei, extinderea rețelelor de apă, canal și termoficare, dotări social-

culturale etc.

Predarea documentației cu mult înainte permite constructorilor să-și organizeze mai bine munca pe șantiere, să facă o aprovizionare ritmică a punctelor de lucru și să respecte termenele de dare în folosință prevăzute în graficele de execuție.

Elena ȚICU

arheologie

Săpăturile arheologice efectuate în ultimul timp pe masivul Bitca Doamnei — unul din munții din jurul orașului Piatra Neamț — au adus noi contribuții în legătură cu cetatea descoperită aici. Este vorba de singura cetate dacică de tipul celor din Munții Orăștiei, cunoscută pînă acum pe versantul de răsărit al Carpaților.

«După părerea noastră — ne-a împărtășit arheologul Const. Mătase, directorul Muzeului din Piatra Neamț — cetatea de pe Bitca Doamnei făcea parte dintr-un complex de fortificații al așezării dacice numite Petrodava — așezare despre care pomeneste Ptolemeu în sec. II e.n. Petrodava s-ar fi aflat pe locul unde-i azi orașul Piatra Neamț și era apărută de cetatea de pe Bitca Doamnei și de alte două cetăți, una pe muntele Cozla și alta pe Cernegura — toate situate la altitudinea de peste 600 m».

Săpăturile de pe Bitca Doamnei vor continua și în vara anului 1967, la ele participînd și profesorul Nicolae Gastar de la Universitatea din Iași.

În cursul unor cercetări efectuate în zona orașului Cristuru Secuiesc și în împrejurimi, au fost scoase la lumină urmele unor importante așezări prefeudale din secolele VII-VIII.

Astfel, în hotarul comunei Filiaș, pe o suprafață de 15 ha, s-au descoperit urmele a 30 de bordeie săpate în pămînt, cu vetre construite din lespezi de piatră (tipul Pietrari).

Pe terasa de la Baia Sărată de la marginea orașului Cristuru Secuiesc săpăturile au scos la suprafață urmele celei mai vechi așezări cunoscute pînă acum, din zona orașului, datînd din ultima parte a epocii neolitice. Peste această așezare s-au suprapus altele mai recente și anume, una de pe la sfîrșitul epocii bronzului și alta din secolele VII-VIII, ceea ce demonstrează abundența așezărilor prefeudale pe aceste meleaguri.

Toate aceste descoperiri au o mare valoare științifică evidențînd succesiunea și continuitatea așezărilor în această parte a Transilvaniei.

Prin lucrări arheologice recente efectuate în apropiere de orașul Caransebeș, specialiștii ai Muzeului regional al Banatului au scos la iveală un castru roman la Tibiscum, care e datat pînă în secolul VI e.n. Situată la confluența rîurilor Timiș și Bistra, așezarea descoperită oferă un bogat material arheologic pentru studierea condițiilor de viață existente aici de la pîtrunderea romanilor în nordul Dunării și pînă în secolul VI. Reșin atenția mozaicurile cu care erau pardosite încăperile aflate la dispoziția căpeteniilor de oști și a păturilor conducătoare ale populației civile. La rîndul lor, cărămizile poartă ștampila legiunilor sub a căror administrație au fost înălțate construcțiile. Ca și acestea, piesele arhitectonice din marmură, folosite la ornamentarea clădirilor dovedesc, pentru prima dată, continuitatea elementului roman pe aceste meleaguri pînă în secolul VI (!), cit și bogata cultură spirituală a celor ce populau castrul.

Costume pentru sporturile de iarnă, executate de fabrica de confecții și tricotațe București .

O importantă operație: încercarea modelului pe manechine. Autorul trebuie să țină seama de faptul că nu toată lumea posedă simțul culorilor, că își cunoaște cu exactitate defectele corporale, că, în general vorbind, se pricepe totdeauna să aleagă îmbrăcămintea care i se potrivește. Tocmai de aceea proba confecției se face pe manechine cu siluete variate, bărbați și femei de toate dimensiunile, înalți, scunzi, grași, slabi, blonzi, bruneți și, bineînțeles, de toate vârstele. În felul acesta pot fi executate rețușurile necesare. Modelul se adaptează, se combină în alte tonuri, i se adaugă elemente de detaliu (nasturi, broderii, platcă, tigele) și, dacă e cazul, se transformă radical sau se respinge definitiv.

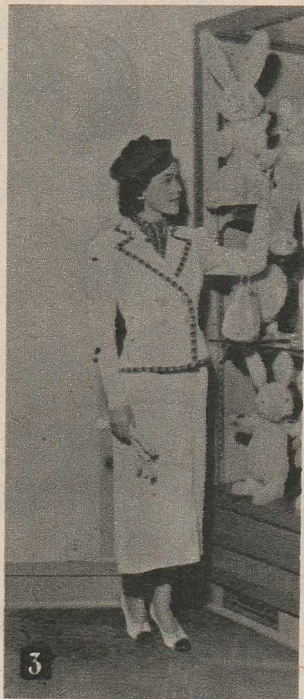
ÎMBRĂCĂMINTEA A FOST ÎNTOTDEAUNA EXPRESIA GUSTULUI PUBLIC?

Matroanele romane au purtat veacuri de-a rindul această îmbrăcăminte simplă, numită stola (foto 1). Ea avea forma unei cămăși lungi, strinsă pe talie cu o cingătoare și ornamentată uneori în partea de jos cu o panglică lată de purpură. Rochiile largi, clădite pe corsete și malacofuri (foto 2) au cunoscut și ele o îndelungată epocă de glorie. La început ca modă feminină a claselor nobile, iar mai târziu ca vestiment obișnuit al tuturor femeilor de la oraș.

Îmbrăcăminte modernă, ușoară și comodă, adaptată ritmului vieții contemporane, a apărut în primul pătrar al secolului nostru (foto 3). Ea a suferit între timp numeroase modificări, dar ca linie generală a rămas aceeași până în zilele noastre. Iată, așadar, trei modele de rochii desprinse din îndelungata istorie a costumului, al căror stil caracteristic, ușor de identificat, ne permite să pătrundem fără dificultate în epoci și perioade istorice distincte.

Ei bine, e greu de presupus, în schimb, că peste 100, peste 200 de ani un locuitor al planetei noastre va putea delimita cu aceeași ușurință veacul sau epoca următoarelor două costume: noul stil «Cosmos-look» (foto 4) și moda rochiilor din plăcuțe multicolore (foto 5), lansate în 1966 de case de modă din Italia și Franța. De fapt cele două curente, pretins inovatoare, lipsite nu numai de bun-gust dar în primul rând de orice principiu funcțional, s-au născut și au murit în vara aceluiași an.

O dovadă grăitoare că moda vestimentară e departe de a fi o simplă chestiune de gust, capriciu sau fantezie.

haina noastră cea de toate zilele

Anchetă realizată de Liviu TIMBUS

În câte variante ar trebui să executăm unul și același costum pentru ca orice cumpărător, intrând într-un magazin de confecții, să se declare pe deplin mulțumit?

Un expert în materie, folosind calculul probabilităților, a stabilit această cifră virtuală la 298. Cu alte cuvinte, pentru același model măsurii extrem de diferite, pentru aceeași măsură țesături variate, fiecare țesătură prelucrată după desene și culori felurite și așa mai departe.

Evident, în condițiile producției industriale de mare serie e greu de presupus că se va ajunge în scurtă vreme la o asemenea cifră ideală. Cu toate acestea și astăzi, în numeroase țări ale lumii, haina de gata este preferată în locul celei executate la comandă. Fenomen perfect explicabil: ceea ce e bun, modern și ieftin totodată cîștigă mult mai repede adeviziunea maselor de cumpărători. Confecția de serie oferă avantaje certe: economie de țesături de circa 10%, o mare varietate de modele la alegere, iar execuția ei rapidă implică o reducere substanțială a prețului de cost (între 20 și 30%).

În țara noastră producția de confecții din țesături realizată de întreprinderile Ministerului Industriei Ușoare a crescut din 1948 și pînă anul trecut de aproximativ 22 de ori. Numai în marea Fabrică de confecții și tricotaaje - București se produc zilnic 120 000-130 000 confecții și tricotaaje (sau cît ar realiza cu unelte clasice, în aceeași unitate de timp, peste 200 000 meșteri croitori).

La sfîrșitul planului cincinal producția de îmbrăcăminte confecționată va trebui să crească cu 61% în comparație cu 1965. Sarcina principală: asigurarea pe scară industrială a unor sortimente variate, capabile să satisfacă marea diversitate de nuanțe a gustului public. «Va fi necesar — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la încheierea lucrărilor Plenarei C.C. al P.C.R. din 21-23 decembrie — ca în anii următori să găsim rezerve, mijloace și materiale suplimentare, pentru a asigura o dezvoltare mai accentuată, superioară prevederilor planului cincinal, a industriei bunurilor de consum. Avem datoria de a face totul pentru satisfacerea cerințelor multilaterale în continuă creștere ale întregului nostru popor».

Producerea și desfacerea îmbrăcăminte confecționate reclamă participarea și colaborarea armonioasă a întreprinderilor de textile, fabricilor de confecții și a unităților comerțului socialist. Despre sarcinile prezente și planurile de perspectivă ale acestor trei importante sectoare ale economiei naționale vă vorbesc în rîndurile care urmează tovarășii: ing. MIRCEA URMUZACHE, director general în Ministerul Industriei Ușoare, conf. univ. ing. B. COTIGARU, de la catedra de merceologie a Institutului de științe economice «V.I. Lenin», AL. GROSSMAN, director general în Ministerul Comerțului Interior, și ODETTE MIHĂIESCU, șeful serviciului tehnic-confecții al Fabricii de confecții și tricotaaje - București.

O BOGATĂ COLECȚIE DE MODELE

— În 1967 mărfurile realizate în sectorul de confecții vor depăși cu peste 300 milioane lei valoarea celor obținute în anul trecut. La acest spor de producție vor contribui atât creșterea capacității productive a unor întreprinderi existente cât și darea în funcțiune a noii fabrici de confecții din Vaslui. Un alt rezultat pozitiv: creatorii de modele au prezentat la sfârșitul anului trecut o bogată colecție de modele. Cele aproximativ 2 500 noi modele cuprind diverse confecții, pentru toate categoriile de cumpărători: paltoane din țesături uni și fantezi, majoritatea cu garnituri de blană artificială, pardesiuri din fibre poliesterice, raglane realizate din tercot, țesături obținute din bumbac în amestec cu fibre poliesterice, diverse articole de îmbrăcăminte confecționate din țesături și tricoturi cașerate cu spume poliuretane. Tot la noutăți de sortiment doresc să amintesc seria industrială a cămășilor bărbățești cu inserții — care asigură la guler și manșete un apret permanent. A fost îmbogățită și gama de modele destinate nou-născuților: garnituri din 3 și 5 piese, jachetă cu bonetă, pardesiuri cu pălărioare, garnituri pentru cărucioare, saci de dormit etc.

Producția confecțiilor pentru copii va spori de peste trei ori față de 1966.

Aceste realizări, înfăptuite prin colaborarea fabricilor de confecții cu țesătoriile, sint demne de reținut. Ceea ce nu înseamnă că în domeniul îmbrăcăminte confecționate nu a mai rămas suficient loc pentru mai bine.

S-a constatat în primul rând că există încă importante grupe de produse asupra cărora atenția creatorilor de modele s-a oprit insuficient. Din această categorie fac parte confecțiile grele (paltoane, pardesiuri din țesături fantezi etc.), hainele de protecție pentru lucrătorii din industrie, uniforme pentru salariații diferitelor instituții, îmbrăcăminte destinată adolescenților, articolele de sport și plajă.

Din păcate există încă întreprinderi care socotesc că-și fac datoria prin îndeplinirea planului cantitativ. Creatorii de aici uită că publicul consumator refuză să poarte modele vechi, ieșite din moda curentă.

Pentru lărgirea gamei de sortimente la confecții este necesar ca și furnizorii noștri, fabricile de lână, mătase și bumbac, să ne sprijine mai mult prin crearea de țesături noi, corespunzătoare cerințelor modei. De asemenea, nu există încă o gamă corespunzătoare de căptușeli, de nasturi, catrame și alte accesorii atât de necesare aspectului estetic.

Calitate înseamnă însă și prezentarea unui produs, modul în care acesta este etichetat și ambalat. Articole lucrate cu grijă sfârșesc prin a ajunge degradate în magazine din pricina ambalajelor și mijloacelor de transport necorespunzătoare.

Va trebui să depunem toate eforturile pentru lichidarea grabnică a acestor neajunsuri. Producția de calitate a îmbrăcăminte confecționate este condiționată în primul rând de eliminarea unor asemenea carențe. Numai în felul acesta vom putea răspunde importantelor sarcini ce revin acestei ramuri a industriei ușoare, îndeplinind cu cinste sarcinile trasate de Directivele celui de-al IX-lea Congres al partidului și de către Plenara C.C. al P.C.R. din 21-23 decembrie 1966.

Ing. Mircea URMUZACHE
director general
în Ministerul Industriei Ușoare

Crearea propriu-zisă a modelului este condiționată de o prealabilă selecționare a țesăturilor de sezon.

CLIENTUL ARE TOTDEAUNA DREPTATE?

— Cu 2000 de ani în urmă, scriitorul Lucretius propunea tinerilor nefericiți în dragoste următorul remediu: «orice bărbat poate rupe lanțurile amorului dacă își privește iubita înainte de a fi îmbrăcată». Sau, cum am zice noi

astăzi, folosind o cunoscută zicală: haina face pe om. Într-adevăr, un costum croit și executat cu talent și măiestrie are darul de a corecta în bună măsură defectele corporale, de a ne face nu numai eleganți, ci, în limitele posibilului, și mai... frumoși. Bineînțeles, dacă ne pricepem să comandăm sau să ne alegem exact îmbrăcăminte care ni se potrivește.

Nu toată lumea însă — remarcă în continuare interlocutorul nostru, tovarășul Al. Grossman, director general în M.C.I. — este înzestrată cu gust și putere de discernămint în această

privință. Tocmai de aceea vânzătorul din magazinul de confecții trebuie să devină cel mai competent îndrumător. Clientul are întotdeauna dreptate, spune o zicală, un vechi crez negustoresc. Adevărul e că, de la caz la caz, clientul are sau nu dreptate. Vânzătorul (vânzătorul ideal!) ar trebui să aibă întotdeauna.

Nimeni nu mă poate împiedica să combin în ținuta mea vestimentară maronul cu bleumarinul sau să mă simt bine asorînd o cravată cu model la o cămașă cadriată. Nimeni nu mă poate opri să-mi cumpăr o fustă cu

Moda anului 1967 recomandă și aceste trei modele: rochiile cu jachetă și rochie cu pardesiu. Țesătura este realizată din mătase jaquard cu fir de efect.

dungi orizontale, chiar dacă sînt mică și grasă, sau, dimpotrivă, să-mi aleg o rochie cu decolteu «en bateau» cu toate că sînt rotofee și largă în omoplați. Nimeni... în afară de vînzătorul căruia mă adresez. Acesta trebuie să fie deopotrivă bun meseriaș, om de gust și psiholog.

— **Am cunoscut și noi astfel de vînzători. Din păcate însă nu toți posedă asemenea însușiri remarcabile.**

— Desfacerea de confecții către populație a înregistrat în perioada 1959-1963 o creștere de 85 la sută,

adică un ritm mediu anual de circa 13 la sută. La realizarea acestui sensibil spor a contribuit în măsură însemnată și comerțul nostru socialist: a fost modernizată rețeaua de desfacere, s-a mărit suprafața utilă a magazinelor de confecții prin introducerea unor forme moderne de prezentare, a fost îmbunătățit modul de deservire a cumpărătorilor... Cu toate acestea — o recunoaștem în mod deschis — desfacerea de confecții din țara noastră nu au atins încă nivelul posibilităților reale, prezentînd rămîineri în urmă în comparație cu rezultatele ob-

ținute în țările cu tradiție în acest domeniu. Vina principală nu revine numai sectorului comercial. Pentru a-și practica în condiții optime meseria, lucrătorul nostru are nevoie în primul rînd de un bogat sortiment de confecții. Să aleagă, să recomande cumpărătorului exact ceea ce i se potrivește.

— **Să începem...**

— ...cu «inceputul»: problema țesăturilor. Prea puține sortimente și insuficient de variată gama desenelor și nuanțelor de culori. Așteptăm mult mai mult din partea întreprinderilor de textile. Există toate condițiile pentru

realizarea unor noi amestecuri din fire sintetice și naturale. Îmbrăcămintea confecționată din asemenea materiale ar fi mai frumoasă, ușoară, neșifonabilă, rezistentă. Avem nevoie de țesături și tricoturi pe suport de poliuretan, țesături de in și mătase cu finisaj superior, precum și de mult mai multe și mai variate materiale auxiliare: căptușeli, întărituri, inserții, nasturi etc.

— **Cumpărătorii sînt nemulțumiți nu numai de lipsa de varietate a țesăturilor, ci și de sărăcia mode-**

(Continuare în pag. 8)

lelor prezentate. Prea puțină deosebire de la un model la altul, prea des întâlnim pe stradă oameni care poartă veșminte croite identic.

— Asta deoarece creatorii fabricilor de confecții se mulțumesc să traducă stilul general al modei curente doar în câteva variante. Prea puțină fantezie și mult prea multă inerție! Și încă ceva: articolele confecționate de industrie se execută în serii prea mari. Introducerea seriilor mai scurte și la confecțiile de mare cerere ar modifica substanțial aspectul hainelor de gata. Experiența altor țări ne arată că seriile mici sînt mai avantajoase economic dacă producția este organizată rațional și dacă este bazată pe studierea exactă a cerințelor populației. Și încă o propunere: cred că ar fi bine ca fiecare articol în parte să fie însoțit de un talon de calitate. Acesta ar permite întreprinderii producătoare să identifice lucrătorii diferitelor operații efectuate în mod necorespunzător, iar cumpărătorul și-ar putea întemeia pe baza lui eventualele reclamații.

— Uneori părăsim nemulțumiți magazinele de confecții și pentru simplul motiv că am fost serviți în mod necorespunzător, că, altfel spus, vinzătorul nu s-a străduit în nici un fel să ne găsească haina pe care o căutăm.

— Ce e al nostru e pus deoparte... Ar fi neonest, desigur, să ne ascundem lipsurile, aruncînd întreaga vină pe întreprinderile textile și pe fabricile de confecții. Unitățile comerciale nu au pînă în prezent un număr suficient de lucrători calificați. Avem nevoie de vinzători specializați în această meserie, care să cunoască caracteristicile țesăturilor, confecțiilor, problemele modei curente, asamblarea îmbrăcăminte și estetica acesteia. Avem nevoie de muncitori specializați în vinzarea diferitelor categorii de confecții: îmbrăcăminte exterioară, lenjerie, costume pentru femei, copii. Lucrătorul «universal» are în mod fatal cunoștințe insuficiente.

— Sîntem informați că în cadrul programei școlilor profesionale și a cursurilor de calificare va fi introdusă și studierea psihologiei, eticii și esteticii. O inovație de bun augur?

— Sperăm că da. Personalul școlarizat va afla, să zicem, că temperamentul omului este, după o împărțire clasică, de patru feluri: coleric, sanguin, limfatic și flegmatic. Dar pentru a frînge stînghereala timidului, pentru a grăbi în mod favorabil bijbiiala veșnicului nedecis sau pentru a pondera în chip civilizată pe cel irascibil subtilitatea investigației psihologice se învață tot la locul de muncă. Pentru a-și dezvoltă din plin talentul și cunoștințele dobîndite lucrătorii noștri — repet — au nevoie totodată de confecții de bună calitate, de sortimente mult mai variate. Haina face pe om, dar croitorul și nu vinzătorul face haina.

MAREA IMPORTANȚĂ A UNOR LUCRURI MICI: ETICHETELE CONFECȚIILOR

O problemă aparent secundară: marcarea și etichetarea confecțiilor fabricate din fire sintetice. Și totuși buna desfășurare a acestor operații influențează în mod substanțial creșterea volumului desfacerilor la aceste produse.

Noile materii prime cunoscute în comerț sub diferite denumiri (tergal, melana, relon etc.) prezintă caracteristici superioare în ceea ce privește modul de prezentare exterior, a capacității de păstrare a formei, a proprietăților mecanico-elastice prin mărirea duratei de utilizare și eficiența sporită la spălare și curățare.

Avîntul pe linia diversificării produselor de îmbrăcăminte, activat de introducerea fibrelor noi, pune însă o problemă de mare actualitate în legătură cu informarea consumatorului asupra unor indicații tehnice minime de folosire și întreținere (spălat, călcat, curățat).

Asemenea indicații sînt necesare deoarece aceste materii prime se comportă diferit în procesele de folosire și întreținere, în comparație cu țesăturile din fibre tradiționale. De altfel pe plan mondial s-au întreprins acțiuni comune de mare amploare atît de către producătorii de materii prime, de fabricile de confecții, cît și de organizațiile de desfășurare, introducîndu-se în acest scop marcarea specifică la produsele textile.

Normele introduse prin această marcarea cuprind trei categorii gradate, după modul de tratament: ușor, mediu sau intens.

Etichetele care însoțesc confecțiile conțin un cod de 4 cifre arabe (3,2,1,0), fiecare din ele exprimînd succesiv, de la stînga la dreapta, gradația tratamentului (ușor, mediu, intens, nul) în ordinea: spălare, albire, netezire, curățare.

Așa de exemplu un costum pentru bărbați, cu codul 0,0,2,2, arată că acesta nu se poate spăla, nu se albește, se calcă la temperatura medie și se curăță într-un grad mediu. Tot astfel o bluză de nailon cu codul 2,0,1,2 arată că aceasta poate fi spălată în tratament mediu, nu se albește cu substanțe cloroase, se calcă la o temperatură mică (gradul 1) și se curăță chimic în tratament mediu.

Toate acestea dovedesc cît de oportună și necesară este introducerea și în țara noastră a metodei marcării și etichetării confecțiilor din materiale sintetice.

Ansamblul de măsuri în curs de aplicare și cele ce urmează a fi luate în anii următori ai actualului cincinal pe linia sporirii producției de noi materii prime și diversificării de sortimente, a creșterii volumului de confecții și îmbunătățirii procesului de obținere a unor confecții la un nivel calitativ ridicat, precum și măsurile ce ar necesita să se întreprindă pe linia introducerii marcării și etichetării confecțiilor vor conduce fără îndoială la un ritm rapid de dezvoltare a comerțului cu aceste produse, printr-o cerere susținută din partea consumatorilor.

Conf. univ. ing. B. COTIGARU
catedra de merceologie
a Institutului de științe economice
«V.I. Lenin»

MAI APROAPE DE GUSTUL ȘI PREFERINȚELE CUMPĂRĂTORILOR

De vorbă cu tovarășa Odette Mihăiescu, șeful serviciului tehnic-confecții al Fabricii de confecții și tricotaje - București. Prima noastră întrebare:

— În ce măsură creatorul de modele al fabricii de confecții trebuie să țină seama de fluctuațiile permanente ale modei?

— În domeniul modei vestimentare fantezia și inventivitatea creatorului de modele rămîn de cele mai multe ori subordonate tendinței generale, modei curente adaptate ansamblului de gusturi, preferințe, deprinderi, predominante la un moment dat în societate. A inova, a risipi fantezie și originalitate ținînd totuși pasul cu moda și cerințele zilei e de fapt mult mai greu decît simpla născocire a unor modele exacerbate, fără gust și ordine estetică. Un exemplu: de trei ani de zile moda feminină recomandă rochia dreaptă, lejeră, cu tendință de evazare către tiv, de la linia trapez pînă la silueta cloș. Tot în această perioadă stilul geometric al lui Courrèges a făcut, fără prea mare succes, ocolul pămîntului. Creatorii de modele au luat din moda lansată de celebrul croitor parizian doar cîteva trăsături: distribuția simetrică a paletelor coloristice și a modelelor din țesătură, pe care le-au adaptat modei feminine curente.

— Care sînt etapele principale ale elaborării unui nou model?

— Creatorul chemat să asigure marea diversitate de modele în condițiile producției industriale e obligat în primul rînd să se adapteze unei planificări riguroase și unui calcul economic complex. Tocmai de aceea el își începe munca de concepție prin alegerea din vreme a materialului necesar: țesătura. Țesături

din lînă, mătase, bumbac, din fire artificiale sau sintetice potrivite pentru toate cele patru sezoane ale anului. Din păcate colaborarea dintre creatorii fabricilor de confecții și creatorii întreprinderilor textile este insuficient dezvoltată. Un punct de vedere comun în privința lucrării desenelor și alegerii culorilor ar fi și onora și altora de un real folos.

Cea de-a doua operație cuprinde crearea, desenarea propriu-zisă a modelului. Nu rareori însă modele create de unele întreprinderi sînt preluate și reproduse identic de către altele. «Concurența» dintre creatorii diferitelor fabrici ar favoriza apariția unor sortimente mult mai variate. De asemenea, consider de bun augur întrebuițarea elementelor de folclor culese din diferite regiuni ale țării. Așa de pildă în fabrica noastră ornamentația ilicului maramureșean și broderia florală a unor cămăși ardelenene au fost măiestrit transpuse pe rochiile și bluzele confecționate anul trecut.

— Cum se desfășoară în prezent etapele omologare și contractare?

— Pentru noi aceste două etape sînt cele mai dificile. Omologarea și contractarea se desfășoară în prezența unor comisii largi — prea largi! — formate din reprezentanți ai fabricilor, ministerului și rețelei comerciale. Vă închipuiți! «De gustibus et coloribus non disputandum»: de ce așa și nu altfel, de ce altfel și nu ca înainte?... Avea dreptate Voltaire: «Moda? Ceea ce place la un moment dat onora, devine abia prin puterea obișnuinței și a imitației pe gustul celor mulți». Din păcate cei mulți, publicul larg, este încă insuficient consultat. De fapt problema e ceva mai complicată. Este necesar să cunoaștem din timp preferințele cumpărătorilor: cîți doresc confecții din stoffe scumpe, cîți preferă modele fantezi, ce place și ce nu place unor persoane cu gusturi și virste diferite. Dar creatorul are totodată menirea de a impune publicului modele noi, de a face cunoscute inovațiile de ordin vestimentar, de a obișnui ochiul și sensibilitatea cetățeanului cu linia, desenul și culoarea confecției la modă. Apariția unor magazine specializate care să expună cu luni de zile înainte noile modele ar fi cît se poate de binevenită. N-ar fi rău de asemenea să se efectueze mai multe sondaje în rîndul opiniei publice pentru a se cunoaște îndeaproape cît și ce anume trebuie să producă fabricile de confecții și întreprinderile textile. În urma unor asemenea cercetări științifice s-ar putea aprecia în ce măsură producția de confecții este organizată în mod rațional și corespunde cerințelor existente. Cercetările sistematice ar avea menirea de a corela datele obținute prin măsurători antropometrice, prin studierea parametrilor economici și prin cercetarea opiniei publice. Experiența unor institute similare din străinătate poate fi valorificată în condițiile specifice țării noastre. Și încă o propunere: mai multe ateliere de rețuș în cadrul rețelei comerciale. Rectificarea și adaptarea hainelor de gata la particularitățile corpului (nu există doi oameni dimenționați identici!) ar facilita și producția și buna deservire a articolelor confecționate.

ÎN CONCLUZIE

Avem nevoie de confecții care să întrunească un sensibil spor de calitate în privința eleganței, varietății, rezistenței și însușirilor de ordin practic. Nivelul actual al îmbrăcăminte confecționate — au remarcat pe bună dreptate interlocutorii noștri — este nesatisfăcător.

Mai multă fantezie și originalitate în crearea țesăturilor și modelelor. Ducem lipsa costumelor executate în serii mici și a celor realizate pe dimensiuni variate, pentru toate anotimpurile, pentru toate ocaziile, în pas cu fluctuațiile modei și pe măsura pretențiilor sporite ale marelui public.

Haina de gata, rezultatul unui complicat și complex proces de producție, reclamă conlucrarea armonioasă a aparatului comercial cu fabri-

cile de țesături și confecții.

Avem nevoie de lucrători specializați în sectorul comerțului cu confecții. Studii științifice, realizate prin sondarea opiniei publice și a cererii de consum, pot oferi un ghid prețios fabricilor de confecții. Este nevoie să se cunoască din vreme pretențiile și preferințele celor mai diverse categorii de cumpărători, iar introducerea în fabricație a unor noi sortimente să fie condiționată de cunoașterea exactă a parametrilor economici, de respectarea factorului psihologic, a elementelor de tradiție, a principiilor funcționale și estetice, de tot ceea ce privește în mod direct sau indirect nivelul calitativ al veșmintului confecționat, haina noastră cea de toate zilele.

concediu în decor alb

(II)

Reportaj - anchetă
de E. DASCĂLU
Fotografii de S. STEINER

● La întrebarea **UNDE** să ne petrecem concediul? răspund îndeobște medicii balneologi, cardiologi, igienişti etc.

● La întrebarea **CUM** să ne petrecem concediul? răspund îndeobște psihologii, pedagogii etc.

● Reportajul-anchetă de față își propune să discute câteva lucruri în jurul întrebării: **CÎND** să ne petrecem concediul?

(Vezi „Flacăra” nr. 5 din 28 ianuarie)

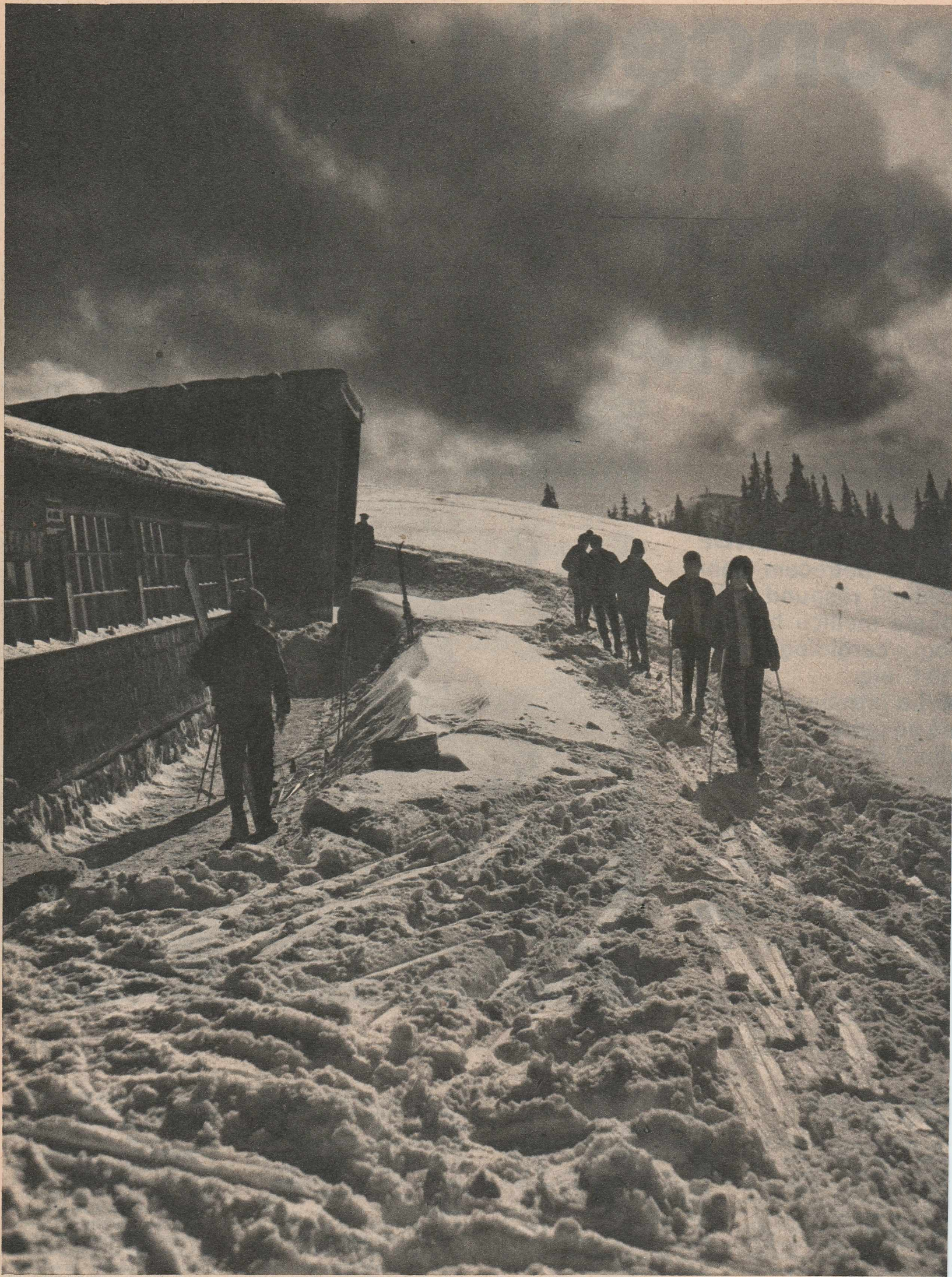
FRUMOS AICI! AM SĂ REVIN...

Ne aflăm la Sinaia. Ninge. E într-adevăr splendid. Ne învăluie ceva din vraja basmelor copilăriei. Pe străzi, oameni veseli. Foarte mulți tineri. Ne oprim la Casa de cultură mult prea neîncăpătoare dacă ți-ai seamă că folosește nu numai celor aflați în concediu — cam 2 500 în fiecare serie — ci și locuitorilor orașului). Programul casei este bogat și bine adaptat sezonului, începând cu organizarea unor excursii accesibile: Cota 1 400, Stînca Ana,

Poiana Stînii și terminând cu seriile culturale, variate, interesante. Câteva conferințe pe teme economice, o expunere cu titlul «Farmecul bunei-cuviințe și politeții», seri muzicale tematice cu audiții pe discuri («Interpreți de frunte ai muzicii populare românești», «Interpreți străini de muzică ușoară», «Album de romanțe», «George Enescu, rapsod al plaiurilor românești», «Simfonia a IX-a»), ciclul «Enciclopedie culturală» pe litere, concursuri de tipul «Cine știe, câștigă», întreceri de șah etc., etc. Iată câteva doar din preocupările inimosului colectiv al Casei de cul-

tură, în frunte cu tînărul și entuziastul ei director, **RADU MOISE**. «Se poate face mai mult» — e de părere domnia-sa. Simte nevoia unui sprijin mai activ în primul rînd în ce privește localul — necorespunzător, precum am văzut. «Cred că se impun anumite schimbări în atribuțiile unor foruri ce concurează la organizarea mai atractivă a concediului în stațiune. De pildă: organele U.C.F.S. ar trebui să se ocupe de organizarea unor concursuri de inițiere pentru cei ce vor să învețe schiul. Ar trebui, dar n-o fac, preocupările lor prin-

cipale îndreptîndu-se doar spre clubul sportiv local. De asemenea agenția locală O.N.T. ar trebui să se ocupe de organizarea excursiilor prin împrejurimi cu oamenii veniți la odihnă. Ar trebui, dar n-o face decît dacă e vorba de o excursie de proporții, cu autocarul, aducătoare de beneficii. Casa de cultură și-ar asuma bucuroasă asemenea atribuții dacă i s-ar crea și cadrul necesar (fonduri, personal specializat etc.)». Mai crede Radu Moise că eventual construirea unui patinoar
(Continuare în pag. 10)

În apropierea Predealului — cabana Clăbucet — plecare cunoaște în tot timpul sezonului rece o animație deosebită...

(fie și natural) la Sinaia n-ar constitui o problemă prea grea, dar s-ar spori astfel atractivitatea stațiunii. Și noi credem la fel! În general, considerăm că asemenea păreri pline de bun-simț ca cele expuse de Radu Moise ar merita cel puțin să fie luate în discuție.

Se pare că Sinaia nu este vizată totuși de prejudecata împotriva concediului de iarnă. Iată câteva păreri culese în acest sens de la oameni veniți aici la odihnă în luna decembrie.

DINU AUREL (31 ani), mecanic pe «Farul», navă de salvare a «Navromului»: «Nu pentru că tot anul mă aflu la Constanța îmi place iarna la Sinaia. Îmi place fiindcă e frumos și fiindcă oferă admirabile condiții de recreare. Peisajul, ca și oamenii pe care i-am cunoscut aici, mă încintă deopotrivă. Am făcut excursii de neuitat. Am să revin negreșit prin aceste locuri minunate. Și, bineînțeles, tot iarna».

GRIGORE STAMATIU (19 ani), sculer-matrișer la uzina Sadu-Gorj: «Îmi fac primul meu concediu ca salariat. Nu regret că am ales o lună de iarnă. Dimpotrivă. Cred că nimic nu poate înlocui peisajul grandios al munților acoperiți de zăpadă».

ELENA RUSU, tehnician la Ministerul Industriei Alimentare. «Știu că numai lunile de vară pot oferi condiții normale pentru un concediu reușit. Văd că m-am înșelat. Am acceptat cu îndoieli biletul pentru aceste zile de iarnă la Sinaia, dar acum nu mai regret. Frumusețile iernii — noi pentru mine — mă farmecă. Am să revin pe aici, negreșit». Elena Rusu are de făcut și obiecții împotriva unor lucruri dintre acelea pe care ne-am obișnuit să le denumim «mărunte» dar care pot eclipsa bucuriile vacanței. Subscriem. Ne arată, de pildă, că a sosit în stațiune la ora 9 și a fost repartizată abia la ora 12. Cu alte cuvinte: de la București la Sinaia, 126 km, a făcut două ore, iar de la biroul de primire pînă la camera repartizată — câteva sute de metri — a făcut trei ore. E de părere, de asemenea, că repartizarea în vile ar trebui făcută mai puțin mecanic și ținînd seama, pe cît posibil, de unele nevoi sau dorințe ale oamenilor în ce privește distanțele ce trebuie parcurse, etajul sau chiar alegerea tovarășului de cameră.

MARIA DOBAY, muncitoare la Fabrica de mănuși din Tg. Mureș, a mai fost la Sinaia în iarna lui 1965. Dacă i-a plăcut? Firește. De aceea a și revenit, tot iarna. Și a convins-o și pe prietena și tovarășa ei de muncă Gyöngy László să vină și ea. Iarna viitoare vor veni din nou.

În sfîrșit, stau de vorbă cu **EMIL JURCĂ**, directorul Liceului din Cîmpeni (reg. Cluj), aflat și el la odihnă la Sinaia: «Sînt convins că un concediu petrecut iarna în mijlocul incomparabilului peisaj natural al muntelui îți dă satisfacții unice. Deși eu, personal, fiind cadru didactic, am dreptul să-mi fac concediul în lunile de vară, mi-am rezervat în mod special două săptămîni pentru iarnă...»

UN CĂLUȚ ȘI UN VIZITIU — PROBLEME GRELE...

Îl ascultăm cu atenție pe directorul turismului intern din O.N.T.-Carpați, **ȘTEFAN TOTH**. Nu se poate

să nu fii de acord cu domnia-sa atunci cînd se referă la o serie de măsuri menite să îmbunătățească deservirea în stațiunile balneoclimaterice. Sînt amintite, de pildă, unele măsuri luate de O.N.T. în vederea ridicării gradului de confort în stațiuni, a îmbunătățirii serviciilor sub toate aspectele: cazare, meniuri etc. De asemenea sînt pomenite măsurile luate de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă în vederea îmbunătățirii activității caselor de cultură din stațiuni. Multe din aceste măsuri au în vedere tocmai extinderea posibilităților de exploatare a stațiunilor și în alte luni decît cele «clasice», de vară. Printre acestea este și redu-

se în stațiuni în tot cursul anului. Ni se enumeră: greutatea de transport, pasivitate în organizarea unor programe atractive, specifice sezonului, de către casele de cultură (cum ar fi: concursuri de inițiere în sportul schiului, posibilități de închiriere de echipament turistic de iarnă, inclusiv schiuri, săniuțe etc., organizarea de concursuri sportive și distracții specifice — carnavaluri, bătaie cu zăpadă și multe altele...).

Din păcate, aveam să ne convingem pe teren de existența unor asemenea lipsuri.

Păltinișul (circa 1 400 m altitudine în Munții Cibinului, la circa 30 km de Sibiu) se oferă din punct de vede-

care a fost înhămat un cal cu zurgălăi? Am văzut așa ceva într-un film; dar lucrurile se petreceau în Elveția... Un căluț și un vizitiu... Ehe, probleme grele!

Nu, hotărît lucru. Nu putem pune doar pe seama tradiționalismului sau al prejudecăților faptul că multe stațiuni climaterice montane, deosebit de înzestrate, rămîn goale sau aproape goale în alte luni decît iulie-august. Nici o justificare din acest punct de vedere pentru vestitele stațiuni ca: Bușteni, Păltiniș, Piriul Rece, Lacul Roșu, Timiș sau altele, mai puțin cunoscute dar nu

◀ Grupul de cabane Șanta din complexul Păltiniș. Cine n-ar fi atras de un asemenea peisaj hibernal?...

...dar dacă «clubul» stațiunii arată astfel?

cerea tarifelor pe căile ferate în tot timpul anului. În sfîrșit, deși abia în început, măsura nominalizării vilelor este menită să sporească substanțial calitatea unei deserviri civilizate în stațiuni. Este vorba de posibilitatea cetățeanului de a contracta biletul cu precizarea vilei și camerei în care va fi cazat.

Este foarte interesantă experiența făcută la Mamaia, stațiune prin excelență estivală. Anul acesta la Mamaia au funcționat integral toate serviciile și în luna septembrie. Rezultatul a fost pozitiv: sezonul la Mamaia s-a mărit cu o lună. Asemenea experiențe — e de părere tovarășul Toth — pot fi încercate și în alte părți. De altfel — subliniază d-sa — O.N.T. contractează an de an mai multe bilete de odihnă și tratament în sezonul de iarnă.

Cu atît mai mult nu poți să nu fii de acord cu tovarășul Toth atunci cînd enumeră o seamă de lipsuri existente și care frînează contractările de locuri de odihnă și tratament

re al frumuseților naturale ca un loc ideal de odihnă în toate cele patru anotimpuri. Se întâmplă însă că Păltinișul cunoaște animația și veselia concediului doar în lunile de vîrf de sezon: iulie și august. Ce păcat!...

Să reproșăm oamenilor că nu vor să vină și în celelalte luni la Păltiniș? Ar fi nedrept. Nu ei sînt de vină că de îndată ce timpul se face mai capricios transportul cu autobuzul de la Sibiu la Păltiniș devine cu totul precar. Nu oamenii sînt de vină că localul clubului din stațiune arată așa ca în fotografia noastră. Că nimeni nu se preocupă de organizarea cît de cît a timpului oamenilor. La urma urmei nu oricine vine la Păltiniș pentru ca să schieze (pirtilele sînt excelente) și în nici un caz să schieze toată ziua. Mă întrebam — privind aleile Păltinișului acoperite de zăpadă, străjuite de brazi aidoma cu cei din pozele cu «pomul de iarnă» — de ce nu s-o fi gîndit nimeni la organizarea unor plimbări cu sania sau cu o caravană de săniuțe la

mai puțin frumoase: Valea Drăganului, Băișoara (Cluj), Colibița, Săcele, Geoagiu ș.a. Cu ce sînt mai puțin înzestrate de natură aceste stațiuni decît, de pildă, Poiana-Brașov, Predeal, Sinaia și altele, unde există o adevărată tradiție a vacanțelor de iarnă? Cînd te gîndești că sînt atîtea organizații obștești, instituții și întreprinderi interesate și ale căror eforturi comune ar înălțura rapid lacunele existente, dînd un nou impuls folosirii cu întreaga ei capacitate a unei imense bogății naționale! Încheiem reportajul nostru citînd nominal pe cei de la care așteptăm rezolvarea: sfaturile populare, întreprinderile locale de exploatare a stațiunilor balneare și climaterice tutelate de direcția balneoclimaterică din Comitetul de Stat pentru Îndrumarea și Controlul Organizațiilor Locale ale Administrației de Stat (C.S.I.C.O.L.A.S.), apoi beneficiarii: syndicatele, O.N.T., Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale, U.C.E.C.O.M. și altele.

filme ce nu se uită

„MAICA IOANA A ÎNGERILOR“

Kawalerowicz e artistul prin excelență preocupat de formele gândirii și expresiei moderne și atunci când analizează cinematografic psihologia individului grav zdruncinat de ultimul război mondial (*Adevăratul sfârșit al războiului* — 1957), și atunci când ia ca pretext istoria îndepărtată (*Faraonul*, terminat în 1966) pentru a reflecta asupra răspunderii și puterii în stat. Se mișcă cu aceeași siguranță în universul închis al introspecțiilor minuțioase, ca și în vastele spații ale generalizărilor sociale și istorice. Cu toată densitatea lor ideatică, filmele polonezului Kawalerowicz rămân înaintea de toate fapte de artă, adică domenii de specifică, inimitabilă gândire în imagini.

Dialectica luminii și a întunericului.

reflecție emoțională ce transfigurează realități și adevăruri vitale.

O operă ce poate deruta la prima vedere (prin împlinirile ieșite din comun) este *Maica Ioana a îngerilor* (premiată la Cannes în 1961). O dramă apăsătoare, cu călugărițe, dintr-un ordin intitulat al îngerilor, acuzate de a fi în stăpînirea diavolului, cu crime înspăimîntătoare comise în numele min-tuirii (un călugăr — confesor al maicilor — ars pe rug pentru că nu a putut alunga demonul din trupul posedatelor, un altul care ucide doi oameni convinși că astfel își va atrage asupra lui păcatul și va salva sufletul tinerei stărețe de care s-a îndrăgostit); într-un cuvînt, tot ce poate stîrni imaginația unui artist baroc, atras de elementul neobișnuit, este folosit pentru a impresiona puternic, prin apăsare, acumulare: exorcisme violente, petreceri orgiace, întîlniri secrete și deghizări, confruntări bizare — doi slujitori ai unor religii diferite, dovedindu-se în fapt una și aceeași persoană, pentru a demonstra că omul e unul singur, indiferent de cultul căruia i se supune. Dar faptele — în artă — nu reprezintă decît poarta prin care artistul te introduce în lumea lui de gânduri și emoții; materia brută din care se cristalizează nu adevăruri generale, ci cele specifice operei. Aceași legendă a inspirat și romanul lui Aldous Huxley *Diavolii din Loudon* (ce-și plasa acțiunea în Franța lui Richelieu), și cartea polonezului Jaroslav Iwakiewicz (motiv de inspirație mai apropiat pentru filmul lui Kawalerowicz). Nu subiectul e atît de important, cît ceea ce ne propune spre meditație un artist ori altul, căci Kawalerowicz depășește acuzarea dogmelor inchi-zitoriale, a abuzurilor clericale ce condam-nau aspru dragostea trupească opunînd-o adorației divine, și polemizează cu orice rigiditate, dogmatism sterilizant care îndepărtează omul de la viață. Aceasta mi se

pare că explică optimismul, lumina unei opere tragice, întunecate, a dialogului cutremurător între viață și moarte, între dogmă și libertate, între pustiu și fertilitate. Contrastele frapante de alb și negru, dialectica luminii și a întunericului nu sînt la cineastul polonez (secondat de un remarcabil operator — Jerzy Wojcik) doar jocuri formale, doar efecte compoziționale cu scopul de-a încînta ochiul, ci rezolvări de conținut. Avem de-a face cu acea „gîndire emoțională” ce reprezintă paradoxul artei, cu o noțiune turnată în formă plastică, în imagini sugestive ce dau culoare, relief sensibil, pregnant, dezbaterii. În apropierea rugului calcinat — un deșert domi-

nat de cioturi negre — cîțiva copii se joacă nepăsători și, în veselia lor cu totul stranie în împărăția aceasta a morții, simți cum crește firul de iarbă pe cîmpul abandonat, simți cum triumfă viața. În veșminte albe, aeriene și totuși apăsătoare, călugărițele se zbat îndărățul zidurilor sumbre ca niște mari fluturi agonizînd, ce nu-și mai pot lua zborul...

O splendidă afirmare a dragostei creatoare de viață și frumos e cristalizată într-o altă imagine de o umitoare armonie. Preotul trimis la mănăstire să salveze sufletele «obsedatelor» se îndrăgostește de frumoasa stăreță (Lucyna Winnicka), patimă care-l împinge, ca pe eroii dostoevskiieni, la crimă.

Dar în timp ce femeia se dăruie noului sentiment fără nici o rezervă, fericită că și-a descoperit sufletul pînă atunci încătușat în veșmintul rigid, tînrul preot se luptă multă vreme, disperat, cu sentimentul pe care-l socotește diabolic. Și iată scena. Cei doi, care nu și-au mărturisit decît din ochi iubirea, încearcă să se pedepsească pentru simțămîntul «blestemat» după canoanele bisericii, biciuindu-se. Dar supliciu devine treptat o voluptate împărțită de la distanță care, în loc să-i îndepărteze, îi apropie pînă la contopire. În podul mănăstirii, printre rufele albe întinse la uscat, printre porumbii ce-și iau zborul, înfiorați, asistăm la o nerostită rugă de dragoste, nobilă transfigurare a pasiunii carnale într-o spiritualizată comuniune a doi oameni.

Peretele alb, de pinză, dintre cei doi, în loc să-i despartă în îndrăgostiți, îi apropie într-o duioasă legănare, ca o mingiere. E una dintre cele mai frumoase, mai pure și totuși mai materiale, mai pămîntene scene de dragoste din istoria filmului.

Alice MĂNOIU

Lurie Darie

Leopoldina Bălanuță

atenție, motor!

„SUBTERANUL“

Uneori, stînd pe platou și tot așteptînd ca regizorul să spună «atenție, motor!», îți trece prin cap să compari nașterea unui film cu construirea unui drum de un km, să zicem, din pietricele mici de cîțiva cm; toate trebuie așezate cap la cap, cu mîna și cu nesfîrșită răbdare, fără scoateri din sărite. Desigur, asta o simte gazetarul și, dacă ar fi de față, cred că ar simți-o și cei mai fanatici admiratori ai artei filmice. Regizorul, actorii, echipa, nu. Ei sînt în elementul lor.

Bunăoară acum, pe platoul «Subteranului», regizorul Virgil Calotescu pare omul cel mai fericit din lume. După ce s-a îngrijit gospodărește de cele o mie și unul de lucruri necesare unui film (printre altele: pisica de care are nevoie într-o scenă să fie frumoasă, perele dintr-o farfurie să fie cu codița în sus), repetă un singur cadru de patru, de șase ori, pentru că, spune dînsul nelătrebat de nimeni: «asta-mi place mie, să repet».

Lurie Darie (interpretul principal) este încîntat că are, nici mai mult, nici mai puțin, o «atmosferă intimă» (filmează cu Leopoldina Bălanuță într-o cabană amenajată pe platou). Asta numește un actor «intimitate»: patru reflectoare în ochi, o armată de electricieni și mașiniști, doi ziariști, o pisică ce mirolăie cînd nu trebuie. În sfîrșit. Principalul este ca pe ecran să nu rămîină nimic din sîcile-lie turnării, nimeni să nu pară obosit, să rămîină numai filmul. Filmul despre care ne vorbește regizorul.

Pentru a doua oară v-ați mutat (temporar) de la «Sahia» la Buftea, pentru a doua oară faceți un film de actualitate și tot pentru a doua oară un film despre petroluști. Cum v-ați întîlnit cu scenariul «Subteranului»?

Ioan Grigorescu mi-a povestit vreo șase idei, șase filme posibile. M-am oprit la aceasta. Așa cum îl am eu în cap, aș vrea să fie o pledoarie pentru îndrăzneala autentică, creatoare, cea care include în ea și dreptul de a greși (sînt cuvintele unui personaj) atunci cînd vrei să te autodepășești. Nu înțeleg prin asta aventurismul, ci efortul permanent de a realiza mai mult. Eroul principal, Mircea Tudoran, un tînăr inginer de sonde, este un astfel de îndrăzneț, de neliniștit. Calitățile sale profesionale deosebite, o continuă fierbere lăuntrică i-au adus de timpuriu succesul. Îndrăzneala lui devine uneori pripeală atunci cînd nu este susținută de o cunoaștere solidă a celor mai bune căi prin care poate fi atins țelul propus. În filmul nostru, un calcul greșit al lui Tudoran duce la declanșarea unui incendiu. Eve-

nimentul pune față-n față oameni și atitudini, dezvăluie caractere.

Bănuiesc că «subteranele» acestor caractere.

Acesta este și rostul filmului: să fie o înfruntare a unor gînduri și poziții ce fierb înăuntru și care izbucnesc acum într-un moment de răsruce: oamenii se arată cu tot ce au bun și mai puțin bun: îndrăzneții lucizi, îndrăzneții orgolioși sau cei care-și îndeplinesc corel meseria dar «stau în banca lor», nu vor să vadă mai departe, cei care vor să aibă acoperire în toate, chiar și pentru propriile greșeli.

Se pare, așadar, că pe un motiv clasice atitudinea unei colectivități în fața aceluiași eveniment, se încearcă a se prinde într-una din cele mai interesante zone psihologice ale contemporanilor noștri. Întreprinderea este cum nu se poate mai interesantă dar și cum nu se poate mai dificilă.

Ce vă dă cea mai mare bătaie de cap în timpul filmărilor? Sau, altfel spus, vă preocupă mai mult: jocul actorilor realizarea unei atmosfere?

Totul. Absolut totul. Ați văzut cîteva bobine de început. Ați observat mișcarea lui Darie cînd se dă jos de mașina împotmolită în noroi? Așa, cînd privești, nu e mare lucru. În realitate totul mi-a pus probleme: cît de energic este eroul, cît de «frumos» este noroiul da, frumos, pentru că tonurile acestor cețoase, la care contribuie nu numai cerul, lumina, ci și pămîntul, sînt dor-nante în plastica filmului.

N-ați putea spune cu ce-ați rămas urma experienței de la primul dv. film artistic, «Camera albă»?

Cu ceea ce numim noi meseria. Criticii n-au prea observat. Din fericire și-a dat seama un scenarist.

Ce calificativ v-ar place să fie o în primul și în primul rînd, «Subteranului»?

Un film aspru.

O remarcă: distribuția ni se pare deosebit de bine aleasă: Lurie Darie, care mult a lăsat în urmă etapa junilor pri Leopoldina Bălanuță, al cărui talent mai are nevoie de nici o recomandare (din păcate, niște îndărătnice motive fotogenice rău înțeleasă de către cineasți au ținut-o departe de platou Silviu Stănculescu — una din prezentele cele mai complexe ale filmului nostru de ce oare este atît de puțin folosit Emil Botta, Constantin Codrescu, To Caragiu, Viorela Farcas.

Magda MIHĂILESCU
Fotografii de Elena GHE

Silviu Stănculescu

Viorica Farcas

nu orice schimbare este spre mai bine

După ce a încheiat cu succes explorarea lumii stranii a monomaniilor intitulate «pasiuni de colecționari», Flavia Buref a primit misiunea de a pătrunde în mai puțin bizarul dar mult mai cuprinzătorul univers casnic. Dintr-o dată spiritul ei mobil, cuceritoarea dezinvoltură cu care abordează orice subiect și pe oricine au transformat platele «Sfaturi practice» în agreabile «întâlniri duminicale».

S-a găsit deci acestei rubrici ceea ce îi lipsea în primul rând, și anume o autoare în măsură să-i asigure unitatea și echilibrul. Impresia care se degajă din primele emisiuni este că Flavia Buref se pricepe și la alegerea colaboratoarelor. Soluția adoptată pentru «rețeta gospodinei» e destul de ingenioasă, dar ar fi de dorit să se coboare din când în când de la rafinatele specialități culinare de restaurant la mâncărurile mai simple, de fiecare zi. Protestam cândva împotriva introducerii unor «momente distractive» în emisiunile de acest gen, dar dacă se va rămâne la proporțiile și la stilul de acum obiecția poate fi retrasă.

Iată așadar o emisiune care a oscilat vreme îndelungată căutându-și drumul și care s-a situat, în sfârșit, pe un făgaș promițător.

E mai neplăcut de consemnat fenomenul invers: o emisiune care pierde, prin înnoire, calități prețioase. «Rapsozi populari» se impuse ca una dintre cele mai originale și mai atractive rubrici ale televiziunii. Mihai Florea era prezentatorul ideal: iubind și respectând creația populară autentică și pe purtătorii ei, conducea un dialog firesc, degajat, și știa să pună în valoare fiecare nuanță specifică, fiecare amănunt inedit. Între toate emisiunile folclorice ale televiziunii «Rapsozi populari» se distingea prin prospețime, prin lipsă de artificialitate. Noua ei versiune, rubrica «Pe-un picior de plai», reprezintă un pas înapoi. Contactul direct, viu, cu creatori și interpreți scoși astfel din anonim a fost înlocuit prin declamarea unei înflorite și stingheritor de ditirambice «prezentări». Nu de emisiuni în care folclorul este coafat, fardat, ajustat după presupuse gusturi orășenești ducea lipsă televiziunea. În loc să se concentreze eforturile în direcția eliminării tonului afectat, dulceag, al etericelor făpturi blonde deghizate în costum național care cred că un cântec sau un joc popular trebuie anunțate cu glas alintat și zîmbet de comandă, acest ton este extins și la o emisiune înainte lipsită de asemenea impurități.

Se cunoaște faptul că între creația populară în stare nativă și creația cultă care transfigurează motivele folclorice, integrându-le într-o viziune artistică proprie, se întinde terenul inform al pseudofolclorului. Fără a desconsidera aprioric muzica lăutărească (de altfel ar fi de dorit să-l vedem și ascultăm cât mai des pe cel mai bun reprezentant al ei, Fărîmiță Lambriu, care și-a făcut ucenicia artistică pe lângă Maria Tănase), am propune o mai exigentă triere a creațiilor cărora li se dă «bun de emisiune». Dacă nu din alte considerente, măcar pentru a contribui la dezvoltarea dragostei tinerei generații pentru adevăratele valori ale artei naționale. Montajul muzical-literar prezentat cu prilejul zilei de 24 Ianuarie a constituit, din acest punct de vedere, un exemplu de realizare artistică, avînd un profund conținut patriotic. Reediterarea unor asemenea excelente antologii ale versului și cîntecului românesc ar avea darul de a îndrepta atenția și interesul publicului tînăr și mai puțin tînăr către comorile de ieri și de azi ale culturii noastre.

Iar pe Mihai Florea l-am reîntîlnit în cadrul care-l prinde cel mai bine, ca prezentator al mult așteptatei ediții secunde a «Dialogului la distanță». Dar despre acest adevărat festival al artei populare, cu alt prilej.

Felicia ANTIP

telegrame

● Actrița italiană Sylva Koscina, puțin transformată sub această perucă blondă (în fotografia alăturată), este partenera lui Horst Bucholz în filmul «Johnny Banco» pe care-l realizează în prezent, pe Coasta de Azur, regizorul francez Yves Allégret. Scenariul este inspirat de cartea lui Frédéric Valmain «Flamengo-ul ucigașilor» și istorisește întâmplările unui tînăr aventurier din Barcelona.

● «La douăzeci și doi de ani aveam deja o situație de actor internațional. Nu e prea bine. Mi se pare că succesul meu a fost prea facil». Această auto-mustrare aparține unui tînăr actor englez, Alan Bates, talentatul partener al lui Anthony Quinn în «Zorba grecul». În momentul de față Alan Bates turnează alături de Julie Christie într-o ecranizare după romanul lui Thomas Hardy «Departele de această mulțime care te înnebunește» (regia — John Schlesinger). Aflat la Paris pentru a vedea expoziția de pictură a lui Picasso, actorul a mărturisit unui redactor al revistei «Arts» că, în ciuda faptului de a fi lucrat cu mari regizori de film, duc dorul teatrului, în special al spectacolului «Privește înapoi cu minie».

● Mihail Boghin, autorul emoționantului poem cinematografic «Doi» (din păcate trecerea lui pe ecranele noastre a fost prea scurtă), semnează regia unei coproducții sovieto-poloneze: «Zossia». Operator este un nume binecunoscut: polonezul Jerzy Lipman, iar rolul principal este susținut de o actriță binecunoscută și ea, Pola Raksa («Beata», «Cenușă»).

● Marcello Mastroianni, care nu a terminat filmările «Străinului» sub conducerea lui Visconti, se și pregătește pentru o nouă etapă de activitate: rolul principal într-un film ce intenționează să-l realizeze în Sicilia producătorul și regizorul american Arthur Hiller.

● Elizabeth Taylor și Richard Burton din nou pe genericul aceluiași film: «Actorii», regizat de Peter Glenville. Alături de ei va apărea comicul fan-tezist francez Henry Salvador.

● Un proiect mai îndepărtat pentru Jean-Paul Belmondo: «Frenchy», povestea unui boxer francez, angajat într-un meci important în Statele Unite. Propunerea a venit din partea regizorului Louis Malle.

Au trecut peste trei ani de la evenimentul tragic din orașul Dallas (Texas) și multe din întrebările privind împrejurările asasinării președintelui John F. Kennedy continuă să rămână fără răspuns.

Raportul Comisiei Warren n-a reușit să satisfacă setea de adevăr și de dreptate a opiniei publice din S.U.A. și din restul lumii. De la publicarea Raportului — 27 septembrie 1964 — au apărut în S.U.A. numeroase cărți care critică sever metodele și concluziile Comisiei. Importante personalități politice americane și publicații ca *Life*, *Saturday Evening Post*, *Newsweek* ș.a. cer redeschiderea anchetei.

„america face apel:”

Principala critică adusă Raportului Warren este că și-a însușit de la început versiunea oficială bazată pe ancheta F.B.I., îndreptându-și întreaga activitate în direcția consacrării oficiale a acestei versiuni, pentru a menține astfel «încrederea opiniei publice în instituțiile americane».

Compărind în fața Comisiei la 14 mai 1964, J. Edgar Hoover, directorul F.B.I., a fost categoric. Concluziile F.B.I. — a spus el — sînt definitive: «Nr.1: Oswald l-a împușcat pe președinte. Nr.2: El nu era legat de vreo conspirație, de orice natură sau caracter».

Desigur, a admis dl. Hoover, se vor găsi totdeauna anumiți extremiști care nu vor accepta acest raționament. Era un avertisment destul de transparent care, dat fiind sursa care-l lansa și înțelesul care se dă cuvintului «extremist» în S.U.A., era menit să înlăture orice părere sau mărturie diferită de cea «definitivă».

Însăși organizarea activității Comisiei era edificatoare: ea a constituit grupuri care să investigheze de ce îl împușcase Oswald pe președinte, dar nici un grup care să cerceteze dacă Oswald era acela care-l împușcase.

Cu alte cuvinte, Comisia a început cu ceea ce terminase F.B.I. și a terminat cu ceea ce începuse F.B.I.

În cartea «Moartea unui președinte» lansată cu o magistrală «punere în scenă» politico-comercială — lucrare socotită de observatori ca un «prolog electoral» la alegerile prezidențiale din 1968 — autorul, William Manchester, își însușește această versiune.

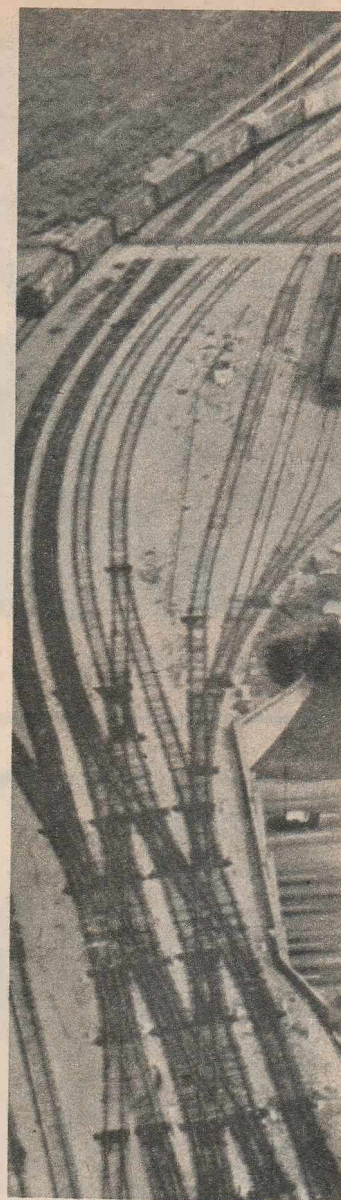
Dar, ca și în marile afaceri judiciare din trecut — afacerea Dreyfus, cazul Sacco și Vanzetti, incendierea Reichstagului — întrebările care nu-și găsesc răspuns persistă:

- De unde au fost trase gloanțele?
- Cine este asasinul sau cine sînt asasinii?
- Pe ce bază l-a suspectat poliția din Dallas pe Oswald în momentul cînd l-a arestat?
- În ce împrejurări a fost omorît polițistul Tippit?
- Cît de certă este legătura lui Oswald cu pușca — declarată de polițistul care a descoperit-o ca fiind MAUSER de 7,5 mm și devenită ulterior MANNLICHER-CARCANO de 6 mm?
- Cum se poate ca toți doctorii de la șpitalul PARKLAND, unde a fost transportat inițial Kennedy, să fi declarat că rănilile au fost făcute din față, iar examenele medicale efectuate ulterior la Washington să susțină că rănilile au fost făcute din spate?
- Cine l-a ajutat pe Ruby să intre în subsolul poliției și să-lucidă pe Oswald?
- Ce legături au avut Oswald și Ruby cu F.B.I. și cu C.I.A.?
- De ce a fost respinsă din primul moment atît de categoric ipoteza unei conspirații? De ce au fost ignorate sau făcute să dispară mărturiile și dovezile care duc în această direcție?

Aceste întrebări s-au transformat în mistere. În legătură cu primele două

publicăm azi noi extrase din cartea avocatului american Mark Lane «Jude-

cată pripită» (iar în versiune franceză «America face apel») — devenită celebră.

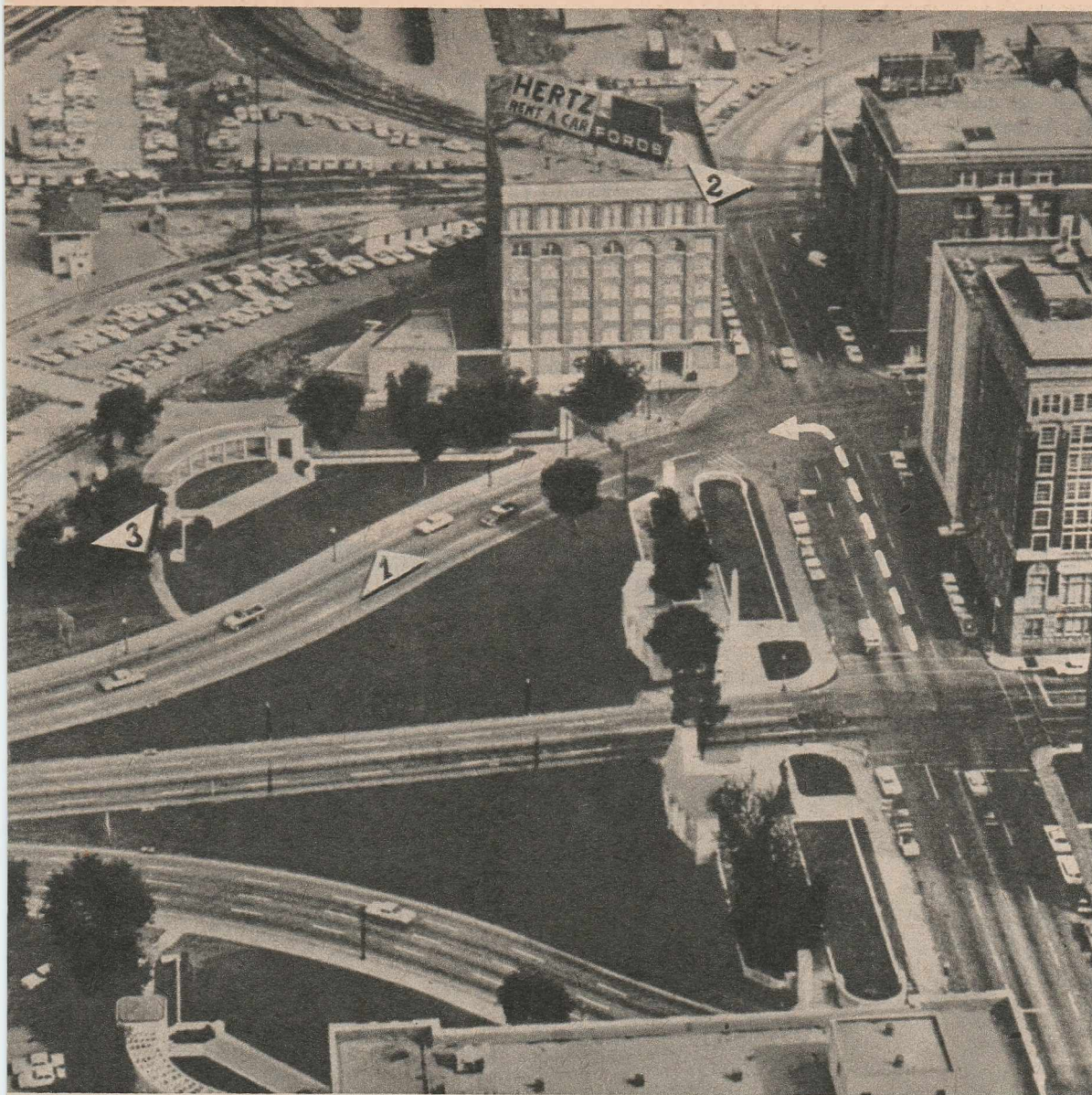

PREGĂTIRI SUSPECTE DAR... NEINVESTIGATE

În dimineața zilei de 22 noiembrie 1963 o femeie tînă trecea la volanul unui *Valiant* pe lângă Depozitul de manuale școlare Texas, la colțul străzilor Elm și Houston din Dallas. Clădirea de șapte etaje este ultima casă pe lângă care treci atunci cînd ieși afară din oraș. Pe acoperișul ei se află o mare reclamă luminoasă: *Hertz* — *inchiriază un automobil*, care indică totodată ora și temperatura pentru uzul celor care se află în piața Dealey.

Cînd Iulia Ann Mercer, locuitoare din Dallas, în vîrstă de 23 ani, viră mașina spre vest, pe strada Elm, înspre tripla trecere de nivel din față, ea văzu «un camion parcat pe partea dreaptă a străzii». Camionul era oprit în curbă chiar la marginea unei movile acoperite cu iarbă. Sus, pe movilă, se afla un gard de lemn care lega podul de cale ferată cu o gheretă din beton. Gardul era

CINE ESTE VINOVAT DE I

cena asasinatului: 1) Locul în care se afla limuzina prezidențială în momentul primei împușcături. 2) Fereastra de la etajul șase al depozitului de manuale școlare Texas, de la care se presupune că ar fi tras Oswald. 3) Tufișurile din care au fost auzite împușcăturile deasupra cărora s-a văzut un rotocol de fum.

inconjurat de tufișuri și de șase arbori. Șhereta se afla cam la jumătatea distanței dintre depozitul de manuale spre est și de trecerea de nivel spre vest.

Peste puțin timp această mică porțiune de teren avea să fie centrul atenției generale. Acum nu se afla acolo decât un camion parcat nereglementar, a jumătatea curbei. Cum camionul în care erau doi oameni bloca circulația, l-ra Mercer a fost obligată să frâneze și să aștepte să poată porni, pînă cînd a văzut că nu mai venea nici o mașină dinspre stînga. Camionul era un Ford verde, cu un număr de Texas. Pe partea dreaptă era scris cu negru: «Aer condiționat». În partea din spate a camionului se aflau niște cutii cu unelte.

D-ra Mercer a văzut un om greoi, de vîrstă mijlocie, cu o jachetă verde, cățărat pe roata camionului, în timp ce al doilea se întindea peste oblonul din față și scotea ceva ce părea a fi un toc de pușcă. Tocul era lat de circa 20 cm în locul cel mai umflat și se îngusta pînă la 8 - 10 cm. Era de culoare maro, avea în mîner și era lung de circa 1,20-1,30

metri. Omul s-a depărtat apoi de camion și, cum mergea așa, virful tocului armei s-a agățat de ceva de pe trotuar și el s-a aplecat pentru a-l degaja. Apoi a trecut pe iarbă și a urcat movila pe care se sprijină trecerea de nivel.

D-ra Mercer a putut face o descriere destul de amănunțită a aceluia om. Era un bărbat ce părea să aibă cam 30 de ani și purta o jachetă gri, pantaloni maro și o cămașă cadrilată. Ea a afirmat că i-ar putea identifica pe ambii oameni dacă i-ar vedea din nou.

Această scenă n-a scăpat desigur observației poliției, deoarece în timpul incidentului se aflau acolo la trecerea de nivel trei polițiști care stăteau de vorbă lîngă o motocicletă chiar în fața d-rei Mercer și a camionului. Astfel, un camion era parcat ilegal și bloca circulația, în timp ce un om purta ceea ce părea să fie un toc de pușcă pe movila acoperită cu iarbă, în prezența unor polițiști din Dallas. Mai tîrziu, în același loc, în aceeași zi, a fost împușcat președintele.

D-ra Mercer a semnat la 22 noiembrie

o declarație în biroul șerifului din Dallas, descriind incidentul în amănunt; el a fost inserat în cele 26 volume conținînd probele adunate de Comisia Warren. Și totuși Comisia nu a chemat-o ca martoră. Ea n-a fost interogată de vreun anchetator al Comisiei și nici o referire la eveniment nu există în Raportul Comisiei, nici măcar la numele ei. Comisia n-a încercat să identifice pe cei trei polițiști pentru a-i interoga sau pentru a descoperi camionul pe care l-a descris d-ra Mercer.

Așa-numitul toc de pușcă putea fi gol, dar un om care purta tocul spre tufișurile de lîngă traseul pe care avea să treacă președintele a fost observat de poliția din Dallas și totuși n-a fost stingherit. Chiar dacă tocul era gol, rămîne totuși o neglijență a Comisiei faptul că nu a cercetat. Dar poate tocul nu era gol...

La 22 noiembrie Lee Bowers-Jr. avea cea mai bună vizibilitate asupra zonei din spatele gardului. El se afla acolo ca supraveghetor în slujba societății de cale ferată Union Terminal Company.

Din turnul său de peste 4 metri înălțime, aflat în dosul gardului, el putea supraveghea întreaga zonă. Bowers a declarat unui anchetator al Comisiei că aproximativ la ora 10 dimineața poliția a redus circulația pe porțiunea dintre turn și strada Elm, așa încît oricine trecea pe acolo putea fi observat.

El a spus că în jumătatea de oră dinaintea asasinatului a observat trei automobile intrînd în zonă. Primul vehicul a trecut prin fața depozitului de cărți școlare și a înconjurat porțiunea din fața turnului și cea de la vest de el, ca și cum căuta o ieșire sau verifica regiunea, iar apoi s-a întors pe singurul drum existent, același pe care venise. Era un Oldsmobile tip 1959, un station alb-albastru cu număr din alt stat. Purta un afiș electoral Goldwater-for-President și deci nu putea fi o mașină a poliției locale sau federale.

Al doilea automobil, un Ford negru tip 1957, era condus de un om care părea să țină un microfon la gură. Fordul a pătruns ceva mai adînc în zonă decît primul și, după ce s-a învîrtit 3-4 minute pe acolo, a plecat pe același drum.

Al treilea automobil, un Chevrolet, a intrat în zonă cu numai 7-8 minute înainte de asasinat. Purta un afiș electoral pro-Goldwater, identic cu acela de pe primul automobil, și avea același tip de număr din alt stat ca și Oldsmobilul. În plus, a afirmat Bowers, al treilea automobil era stropit pînă la geamuri cu același fel de noroi de culoare roșie pe care l-a observat și pe primul automobil. Bowers a arătat că șoferul celui de-al treilea automobil a rămas mai mult timp în zonă. El a verificat locul — a înconjurat zona, a încercat să treacă spre strada Elm la dreapta turnului și a fost forțat să dea înapoi, apoi a mers încet spre fațada clădirii depozitului de cărți școlare. Bowers a adăugat: «Ultima dată cînd l-am văzut se oprise chiar în dreptul locului asasinatului».

Bowers a mărturisit de asemenea că a văzut doi oameni stînd lîngă gard, chiar înainte de a se fi tras în președinte. Unul era de vîrstă mijlocie și destul de solid. Al doilea, avînd aproximativ 25 de ani, era într-o cămașă cadrilată, sau haină cadrilată, sau jachetă. Descrierea făcută de el celor doi oameni din spatele gardului nu era deosebită de cea pe care a făcut-o d-ra Mercer celor doi oameni, dintre care unul a ridicat tocul de pușcă din camion și l-a dus după gard. Cei doi se aflau la 4-5 metri unul de altul — a spus Bowers — și se găseau în fața coloanei de mașini oficiale care se apropia. Nici unul nu era îmbrăcat ca lucrător la calea ferată sau ca polițist. Acești doi oameni erau singurii străini în zonă. Ceilalți erau muncitori pe care-i cunoștea.

Cînd s-au auzit împușcăturile — a arătat Bowers — cei doi mai erau încă acolo. El a spus anchetatorului Comisiei că în acel loc s-a petrecut ceva neobișnuit și care nu știe de ce i-a atras atenția.

Întrebare: Nu ați putea să descrieți cele petrecute?

Bowers: Nu era ceva despre care aș putea fi sigur că s-a întimplat...

Înainte ca Bowers să fi putut încheia această importantă frază, avocatul Co-

(Continuare în pag.16)

ARTEA PRESEDINTELUI?

cine e vinovat ?

misiei l-a întrerupt cu o întrebare fără legătură cu chestiunea. Puțin mai târziu depoziția lui Bowers a fost încheiată, rămânând nelămurit ce s-a petrecut în zona din spatele gardului în momentul asasinării președintelui.

Într-un interviu filmat și înregistrat pe care i l-am luat ulterior, Bowers a dat informații mai amănunțite asupra acestui important punct.

Bowers: În timpul împușcăturilor, în vecinătatea locului în care se aflau cei doi oameni descriși de mine, s-a văzut o fișie de lumină ori ceva de care nu mi-am putut da seama, dar ceva s-a întâmplat în această zonă din imediata apropiere a întăriturii și mi-a atras atenția. Acum, ce a fost, nu m-am putut dumiri și nu o pot descrie altfel decât ca ceva neobișnuit, un fascicul de lumină sau o diră de fum, ceva care m-a făcut să cred că un lucru ieșit din comun s-a întâmplat acolo.

Lane: Citind depoziția dv., domnule Bowers, rezultă că tocmai când erați pe punctul de a face această declarație ați fost întrerupt în mijlocul frazei de consilierul Comisiei, care a trecut pe urmă la altă chestiune.

Bowers: Da, așa este. Adică încercam să răspund la întrebare, și el a părut să fie satisfăcut de răspunsul dat și nu ținea să continue.

Dincolo de piață, privind de pe acoperișul clădirii Terminal Annex coloana de mașini, se afla J.P. Price. Într-o declarație pe care a dat-o în biroul șerifului din Dallas, la 30 minute după asasinat, Price a spus că a auzit o serie de împușcături. Privirea sa a fost atrasă spre zona din spatele gardului de pe movila cu iarbă. După seria de împușcături — a declarat el — am văzut un om fugind către automobile, spre locul de parcare. Omul avea circa 25 de ani și purta pantaloni kaki. Aceasta se potrivește cu descrierea făcută de Bowers și de d-ra Mercer. Price a spus că omul care fugea de la locul asasinatului «avea ceva în mină».

Deși semnase o declarație prin care dădea importante informații, Price nu a fost interogat de Comisie sau de vreun consilier al acesteia și nici o referire la observațiile sale nu apare în Raport, nici măcar numele lui nu e citat.

La 27 martie 1966 l-am interviuat pe Price pe acoperișul clădirii Terminal Annex. În timpul conversației noastre filmate și înregistrate el a furnizat o descriere completă a omului pe care l-a văzut la 22 noiembrie: «l-am dat o atenție specială. Avea pantaloni kaki, o cămașă albă și cred — sînt destul de sigur — că părul său era blond și lung. Un om de aproximativ 73 kilograme și nu prea înalt. Cam de 1,60 metri. Era cu capul descoperit și fugea foarte repede, ceea ce m-a făcut să-l suspectez că el trăgea gloanțele, dar s-ar putea să mă înșel. Omul ducea ceva în mîna dreaptă — a adăugat Price — care putea să fi fost o pușcă».

Lane: Și încotro ai văzut omul fugind?

Price: În spatele aceluia gard de lemn, în dreptul mașinilor și în dosul clădirii depozitului Texas.

S.M. Holland, angajat al companiei Union Terminal de peste 25 ani, a fost solicitat de polițiști în dimineața zilei de 22 noiembrie să verifice angajații feroviari care doreau să privească cortegiul prezidențial de pe podul de peste strada Elm. La 11,45 a.m. Holland s-a dus pe pod și a început să identifice pe feroviari. El se mai afla pe pod cînd cortegiul trecea pe strada Elm, venind direct către el. Deodată se auziră împușcături. Holland se uită imediat spre stînga, către gardul de lemn, tufișuri și pomi, și un rotocol de fum apărură la 2-3 metri înălțime chiar deasupra pomilor. El a afirmat că a auzit patru împușcături și că nu avea «nici o îndoielă de a fi văzut acel rotocol de fum ridicîndu-se de sub pom».

Holland și-a dat seama că avea loc o încercare de asasinat. El credea că asasinul sau asasinii se aflau în spatele gardului de lemn. «Ei bine, imediat ce

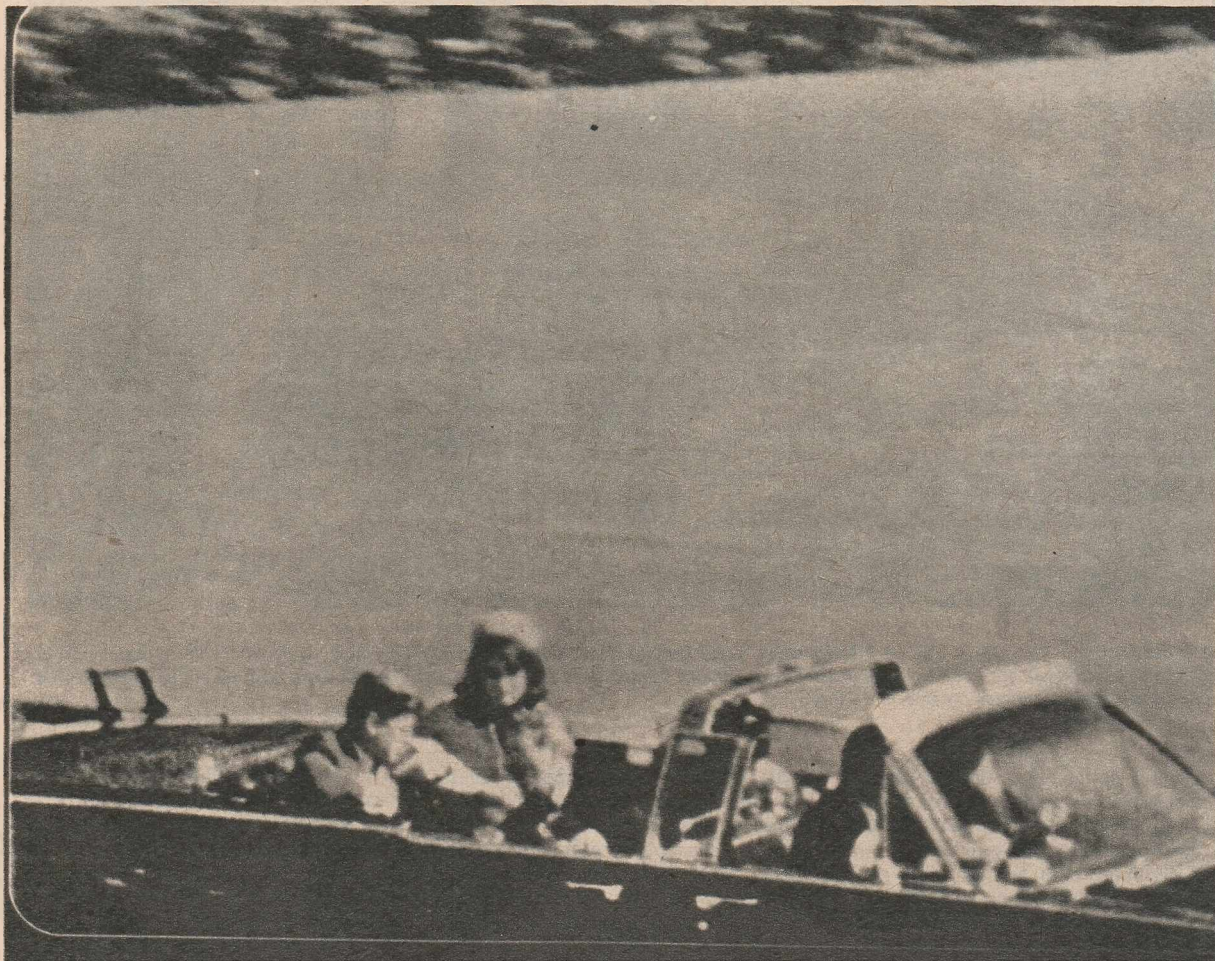
pe bara unui automobil de acolo, ca și cum cineva s-ar fi suit pe ea ca să privească peste gard.

Holland a observat că zona din spatele gardului era folosită ca spațiu de parcaj de către serviciul șerifului din Dallas. După ce a făcut această declarație, nu s-a mai făcut apel la mărturiile sale. Deși consilierul nu l-a întrebat cît timp a durat pînă ce a ajuns în zona respectivă sau dacă socotea că cineva s-ar fi putut strecura de acolo neobservat de el, Comisia a citat depoziția lui Holland în sprijinul afirmației sale că după asasinat nu a existat vreo «activitate suspectă» în zona din spatele gardului: «Holland, de pildă, imediat după împușcături, a fugit de pe pod să vadă dacă se afla cineva în spatele gardului, dar nu a văzut pe nimeni printre mașinile parcate».

Cînd eu i-am luat un interviu filmat și înregistrat lui Holland, el mi-a spus

cînd automobilul s-a apropiat, el a auzit împușcături și a fugit înspre movilă. Weitzman a declarat că a urcat movila și a sărit peste gard. El a descris confuzia care domnea în spatele gardului în momentul cînd soseau alți polițiști și a arătat că a întîlnit acolo un martor foarte important — un feroviar: «L-am întrebat pe acar dacă a văzut sau auzit ceva în timpul trecerii președintelui. El a spus că crede că a văzut pe cineva aruncînd ceva într-un tufiș». Weitzman a adăugat că l-a întrebat pe acar de unde credea că venise zgomotul și acarul a arătat spre un desîș gros.

Comisia era astfel informată asupra unui foarte important martor ocular al evenimentului — un feroviar care credea că împușcăturile veneau din zona din dosul gardului și care a văzut un om aruncînd ceva în tufiș după ce mașina președintelui trecuse. Totuși, imediat după ce Weitzman a dat această infor-

Doă secvențe din filmul făcut de un amator, Zapruder — scene dramatice prezintă pe președintele Kennedy și pe soția sa Jacqueline în momentul asasinatului.

gloanțele au fost trase — a arătat el — am fugit la capătul acestui pod, în spatele gardului, pentru a vedea dacă este cineva acolo». El a spus că «în momentul cînd am ajuns acolo se aflau cam 12 sau 15 polițiști și agenți, și ne-am uitat împrejur cîva timp căutînd cartușe goale». Holland a adăugat: «Îmi amintesc cum al treilea automobil era un «station» lipit de gard și părea că cineva a stat pe el timp îndelungat». El a spus că bara «station»-ului era murdărită cu noroi în două locuri.

Întrebare: Ca și cum cineva și-ar fi curățat ghetetele sau...

Holland: Da, ca și cum cineva și-ar fi curățat ghetetele sau ar fi stat pe bară ca să privească peste gard.

Un alt feroviar, James L. Simmons, a fost unul dintre primii polițiști care au ajuns la gardul din spatele căruia au fost trase gloanțele. El a afirmat că a văzut urme de picioare în noroiul din spatele gardului și pe șipicile de lemn — a doua și a patra — ale gardului. Simmons a arătat că a văzut de asemenea urme de noroi

că Comisia a răstălmăcit depoziția sa: «Eu nu pot înțelege de ce se afirmă că ar fi fost imposibil ca cineva să se afle acolo, în dosul gardului, pentru că desigur lucrul era posibil». El a adăugat că i-au trebuit cel puțin două minute ca să ajungă la zona din spatele gardului. La 22 noiembrie — a declarat el — spațiul de parcaj era «o mare de mașini», nu era nici o palmă de pămînt neocupată și nu se putea vedea pînă la colțul acela. Holland mi-a spus că a trebuit să se cațere pe deasupra mașinilor ca să ajungă în spatele gardului. «Erau parcate bară la bară. Săream peste bare și peste capote. Puteau ușor să fi fugit înainte ca eu să fi ajuns acolo» — a conchis el.

Seymour Weitzman, ofițer de poliție, a fost unul dintre primii polițiști care au ajuns la gardul din spatele căruia au fost trase gloanțele. El se afla la colțul străzilor Main și Houston, aproximativ în fața primei clădiri situate spre partea de sud-est a movilei, cînd a trecut limuzina președintelui. Cîteva clipe mai târziu,

matie, consilierul Comisiei a zis: «Cred că asta-i tot», și Weitzman a fost lăsat să plece. Nu i s-a cerut să dea numele sau să facă descrierea feroviarului. N-a fost întrebat dacă s-a uitat în tufiș sau dacă a găsit ceva acolo. Nimic în cele 26 volume de documente sau în Raport nu indică faptul că Comisia sau consilierii ei au făcut vreun efort pentru a găsi sau identifica pe feroviar.

DE UNDE S-A TRAS?

«Nici o dovadă demnă de crezare nu sugerează că gloanțele au fost trase de pe podul de cale ferată deasupra triplei treceri de nivel, de la triajul vecin de cale ferată sau din orice alt loc decît clădirea Depozitului de manuale școlare Texas».

Raportul Comisiei Warren

A conchide că «nici o dovadă demnă de crezare nu sugerează» că au fost trase gloanțe din altă parte decît depoziția de manuale înseamnă a ignora pro-

le aduse de d-ra Mercer, de Bowers, Price, Holland, de ofițerul de poliție Weitzman și acarul cu care el a stat de vorbă. Iar declarațiile acestor șase martori concordă întru totul una cu alta. Înd măruriile sînt atît de asemănătoare — exceptînd cazul unei false depoziții generale — elementul comun ebuie să fie adevărat. Respingerea vădită a bitrării de către Comisie a unor asemenea mărturii pune mai curînd în discuție propria sa bunăcredință decît cea a martorilor — mai ales că aproape 100 alte persoane au considerat că împușcăturile au plecat de la movilă.

Comisia a avut numele a cel puțin 6 martori prezenți la scena asasinatului. 259 au depus mărturie; 23 au împărțit în fața a cel puțin unui membru al Comisiei; 58 au fost interogați de consilierii ai Comisiei, iar 123 în plus au fost interogați în diferite rânduri de ofițerul orașului Dallas, de serviciul se-

lor trebuie cîntărită cu grijă, deoarece vehiculele se aflau în mișcare, făcînd dificilă identificarea originii zgomotului. În plus, aproape toți erau oficiali guvernamentali, soțiile sau secretarii acestora, polițiști locali sau federali. Nu vreau să spun că depozițiile lor ar trebui anulate, dar ar trebui apreciate cu rezervă pentru motivul vădit că ar putea fi subiective.

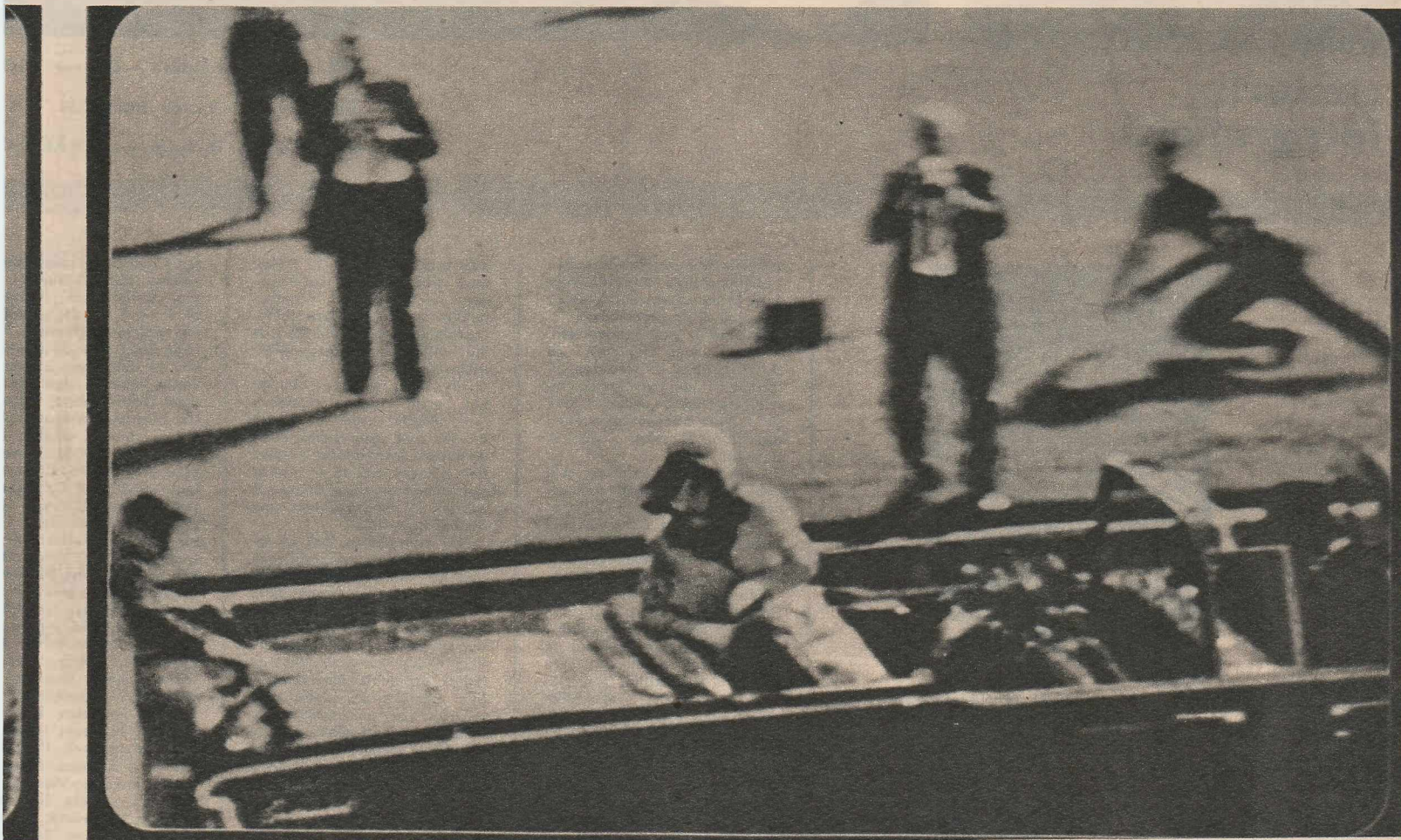
Chiar în sinul minorității celor 32 care n-au fost de acord că împușcăturile au venit din jurul movilei sînt cîțiva ale căror depoziții sînt absolut în dezacord cu concluzia Comisiei, potrivit căreia toate gloanțele au fost trase de la fereastra din colțul sud-estic al celui de-al șaselea etaj al depozitului de manuale. De exemplu, martori de la al cincilea etaj al clădirii au declarat că atunci cînd s-au tras gloanțele au crezut la început că zgomotul era cauzat de pocnetul motorului unei motociclete sau

parte din martori mult timp după ce arătaseră clar că, după părerea lor, împușcăturile veniseră numai de la clădirea depozitului de manuale și, implicit, că cei care respingeau această teză erau iresponsabili. Presa a sprijinit și a răspîndit larg poziția oficială, așa încît deosebiriile dintre ipoteza inițială și cei ce se aflau în dezacord cu ea au fost estompate. De aceea probabil că datele cele mai semnificative — mai semnificative chiar decît cele pomenite mai sus — sînt acelea care atestă reacțiile imediate ale martorilor la asasinat, înainte de a fi existat vreo versiune oficială. În 22 și 23 noiembrie 25 martori au dat declarații sau au făcut depoziții în legătură cu originea împușcăturilor. 22 dintre ei au considerat că s-a tras dinspre movilă.

92 din 124 martori au arătat explicit, sau prin direcția în care au fugit sau privit, că movila și nu clădirea depozitului de manuale a fost locul de unde

putea fi infirmat de evidența propriei sale acțiuni. Asupra lui s-ar fi putut exercita presiuni puternice care să-l determine să explice de ce a fugit spre movilă, a sărit peste gard și a cercetat zona din spatele acestuia imediat după ce președintele a fost împușcat în prezența sa — dacă socotea cu adevărat că asasinul se afla în altă parte.

Totuși, cel puțin un polițist din Dallas s-a arătat indiferent față de această logică. Jesse E. Curry, șeful poliției, conducea mașina din fața cortegiului. La 23 noiembrie el a declarat reportereilor că «poate afirma, după zgomotul celor trei împușcături, că au venit din clădirea depozitului de manuale din cartierul comercial din Dallas». Dar imediat după ce se auziseră împușcăturile, în timp ce se afla în fața podului, avînd clădirea depozitului în spate, Curry transmisese prin radiofonul său: «Trimite un om sus deasupra triplei treceri

fului districtului Dallas, F.B.I. sau Serviciul Secret. 55 persoane ale căror nume erau cunoscute și care au fost prezente la scena asasinatului n-au fost interogate niciodată de autoritățile locale sau federale.

Anchetatorii au uitat sau au neglijat să întrebe un număr de 68 persoane, nume care erau cunoscute ca martori sau interogate de poliție (inclusiv F.B.I. și Serviciul Secret), de unde cred că au venit împușcăturile. Din cele 90 persoane cărora li s-a pus această întrebare importantă și care au fost în stare să dea un răspuns, 63 au spus că împușcăturile au pornit în direcția movilei gazonate și nu de la clădirea depozitului de manuale, iar 27 au fost de altă părere. Astfel, aproape jumătate din cei care au exprimat o opinie au sprijinit probele aduse de d-ra Mercer, Bowers, Price, Holland și Weitzman.

Este de asemenea important de notat că aproape jumătate din cei care n-au fost de acord cu majoritatea se aflau în poziția oficială de mașini. Depoziția

al unui automobil.

Mulți oameni trec printr-o stare de încordare nervoasă atunci cînd depun în fața justiției. În general ei caută să facă pe plac Curții. Comisia Warren a fost prezidată de judecătorul șef al Statelor Unite, a fost numită de președintele Statelor Unite, iar membrii săi sînt oameni importanți și influenți. Este firesc să presupui că, în fața unui asemenea for, tendința martorului de a face pe plac, conștient sau inconștient, sporește. Nu este surprinzător să constatăm dorința vădită a acestuia de a se conforma versiunii guvernului. Un martor a declarat că «a auzit o împușcătură în plus față de cele care se trăsese în realitate». El auzise patru împușcături, iar versiunea oficială era că existaseră numai trei. Chiar și d-na Jacqueline Kennedy a declarat Comisiei că amintirile ei cu privire la eveniment erau diferite de reportajele apărute în presă și că era gata să recunoască faptul că ea era aceea care se înșela.

Autoritățile au chemat cea mai mare

au venit împușcăturile. 84 martori în total au declarat că împușcăturile au venit de la movilă, iar 34 au fugit spre movilă sau și-au îndreptat atenția într-acolo în momentul cînd s-au auzit împușcăturile.

Agenți ai Serviciului Secret, ofițeri ai poliției din Dallas și locuitori ai șerifului districtului Dallas, aflați aici și colo în jurul pieței, au fost de acord că împușcăturile păreau să vină de la movilă. Mulți polițiști au declarat că imediat ce au răsunat împușcăturile au fugit spre movilă și în spatele gardului de lemn și au început să cerceteze zona, unii dintre ei trecînd prin fața clădirii depozitului de manuale. Lee Bowers a declarat că, la cîteva minute după asasinat, cel puțin 50 de polițiști cercetau spațiul de parcare și șinele de cale ferată dîndărătul gardului de lemn; alți martori oculari confirmă această apreciere.

Polițiștii tind în general să adopte poziția oficială față de un acuzat. În acest caz, dacă un polițist ar fi dorit să-și modifice raportul după eveniment,

de nivel și vezi ce s-a întîmplat acolo». Într-un caz ca acesta reflecțiile ulterioare sînt mai puțin valabile decît reacțiile și declarațiile de la fața locului. Bunul-simț continuă să asocieze cele spuse de Curry reporterilor, după ce versiunea oficială fusese stabilită cu cuvintele sale inițiale.

Șeriful J.E. Decker se afla pe bancheta din spate a primei mașini. Imediat după ce a vorbit Curry, Decker a dat ordin prin radiofon ca «toți oamenii disponibili din serviciul meu să se ducă în zona căilor ferate, să încerce să stabilească ce s-a întîmplat acolo și să țină totul sub control pînă cînd poliția criminală și alți anchetatori vor sosi la fața locului». Două ore mai tîrziu locuitorii șerifului Decker mai mențineau un «post de comandă» activ în zona din dosul gardului de lemn. Comisia a trecut cu vederea acest fapt cînd a conchis că «în cîteva minute atenția s-a îndreptat asupra clădirii Depozitului de manuale școlare Texas ca singură sursă a împușcăturilor».

cititorii fotografiază

- 1** Cabana troienită — Moyrer DIE
2 Siluete — Victor FRITSCH.
3 Rapsodie în lemn — Ion BĂLĂȘC

despre unele rubrici ale „flacării“

Tov. Măruș Dumitrescu, student din Zimnicea, ne supune păreri d-sale cu privire la conținutul și forma de prezentare a «Flacării» apreciind pozitiv majoritatea rubricilor, articolelor, reportajelor și anchetelor noastre. Trecind peste aceste aprecieri — după părerea noastră prea laudative — ne vom opri la unele propuneri pe care ni le face corespondentul nostru. Una din ele se referă la coperte: tov. Dumitrescu ar dori să găsească pe copertele noastre nu numai portrete, ci și imagini veridice ale vieții cotidiene și realității contemporane interne și internaționale, redată prin instantanee, scene de gen etc. Propunerea merită a fi reținută. În aceeași scrisoare corespondentul nostru ne arată că nu i se pare potrivit ca la rubrica «Memento» să apară și informații despre unele evenimente cultural-artistice ce s-au petrecut înainte de apariția numărului respectiv de revistă, ci numai informații cu privire la cele ce urmează să se petreacă. De data aceasta nu mai sîntem de acord cu opinia cititorului nostru. Căci dacă în ce privește programul televiziunii sau cel al concertelor informarea noastră poate fi anticipativă pentru că e vorba de

manifestări ce vor avea loc numai într-o anumită zi și la o anumită oră, în ce privește celelalte fenomene culturale pe care le semnalăm (aparitia unor cărți sau a unor discuri, premiere cinematografice sau teatrale, expoziții de artă plastică) caracterul anticipativ nu mai e obligatoriu; cărțile sau discurile spectacolele teatrale sau cinematografice, expozițiile pot fi — respectiv — procurate, vizionate sau vizitate și după prima zi a aparițiilor, premierelor sau vernisajelor respective. Avantajul — pentru redacție și mai ales pentru cititor — constă în faptul că în felul acesta noi putem face un serviciu nu numai de informare, ci și unul de orientare critică cu privire la valoarea unor manifestări literare sau artistice.

P.S. La întrebările puse vom răspunde separat.

cei vizați prin critici răspund...

Sfatul popular al regiunii Argeș (la o sesizare a cititoarei Ana Ionescu din Craiova): «În urma cercetărilor efectuate s-a constatat că cele cuprinse în nota «Salutări din Govora-băi» corespund realității, luîndu-se următoarele măsuri pentru înălțurarea deficiențelor:

— În funcție de condițiile de spațiu existente, încălțările co-

merciale locale au fost dotate cu mobilier și utilaj comercial modern. În cursul acestui trimestru urmează să se modernizeze și magazinul de țesături-confecții.

— S-a luat legătură cu D.R.T.A.-Argeș în vederea introducerii unui autobuz pe traseul gară-stațiune. Aceasta, spre a se asigura transportul în bune condițiuni al celor veniți în stațiune.

— În perioadele de vîrf va fi dublat personalul însărcinat cu primirea bolnavilor în stațiune.

— S-a hotărît ca activitatea clubului și a bibliotecii din Govora să se desfășoare potrivit unui program dinainte stabilit.

Sfatul popular al orașului Roman (la o sesizare a cititorului Iacob Scutaru din Roman): «În orașul Roman, în afară de unitățile comerciale destinate recreării tineretului, sînt cluburi frumoase, cu spații adecvate și bine dotate, pe lângă întreprinderile mari din oraș ca Uzina de țevi, Fabrica de zahăr, Întreprinderea mecanică, Șantierul 3 construcții etc.... Suprafața ringului de dans a restaurantului «Moldova» este în raport cu mărimea localului, neexistînd în prezent posibilități de extindere a sa... E drept că deși ventilatorul restaurantului funcționează tot timpul, nu reușește să absoarbă tot fumul care se produce în local. Aceasta și pentru că la construcția sa nu a fost prevăzută și o ventilație laterală în pereți... Cu privire la orchestra restaurantului, Comitetul orașenesc de cultură și artă va verifica periodic repertoriul orchestrei».

fotografii de la amatori sau îndrumări pentru fotografi amatori?

Scriindu-ne, așa cum ne arată, prima sa scrisoare, studentul Iancu Ibrim din București ne comunică părerea sa favorabilă despre o serie de anchete publicate de «Flacăra» pe teme sociale (viața de familie, comportamentul în societate, timpul liber și tineretul etc.), precum și despre unele rubrici permanente («Memento», «Dialog cu cititorii» și

«Cititorii întreabă»). În același timp tînărul nostru corespondent ne reproșează încetarea publicării rubricii «Carnetul fotografului amator» (menită a da îndrumări tehnice fotografilor amatori).

Tov. Ibrim ne scrie: «Eu nu văd rostul rubricii «Cititorii fotografiază»; cred că această rubrică nu-i interesează decît pe autorii fotografiilor respective... Socot însă că ar fi mult mai utilă fotografiilor amatori o rubrică de sfaturi tehnice cum era cea amintită».

Noi considerăm însă că îndrumări tehnice fotografii amatori pot afla din nenumărate surse, începînd — din copilărie — de la cercurile pionierești, continuînd cu cercurile de fotografi amatori din întreprinderi, cluburi sindicale, case de cultură etc. și chiar din numeroasele manuale de specialitate apărute. Vom ține seama însă și de argumentul d-sale că rubrica «Cititorii fotografiază» nu se bucură de unanime aprecieri și ne vom strădui să găsim alte căi de sprijinire a pasiunii fotografilor amatori.

P.S. Despre televiziunea în culori și perspectivele televiziunii cu imagine tridimensională vom scrie cînd vor exista lucruri noi de spus.

cititorii cătrecititori

Următorii cititori doresc să corespundeze: Andrei Costinaș, student, 22 ani, Sibiu, str. 1 Mai 20; cinema, ilustrate; Elena Smolenschi, funcționară, Constanța, str. Mărăști 25; teme diverse, ilustrate; Virginia Vrabie, muncitoare, 21 ani, Tirgoviște, str. N. Bălcescu 283; ilustrate; Petre Oancea, tehnician, 23 ani, Ploiești, str. Andrei Mureșianu, bl. A 1, sc. C, ap. 39; cinema, sport, ilustrate; Eugenia Lupu, laborantă, Piatra-Neamț, str. Karl Marx, bl. C 1, ap. 46; ilustrate; Ilie Drăgocă, elev, 17 ani, Cîmpia Turzii, str. V. Alecsandri 1; filatelie, ilustrate; Gheorghe Revnic, elev, 16 ani, Cîmpia Turzii, str. Ecaterina Teodoroiu, alea Castanilor 1; filatelie, ilustrate; Marina Pandele, elevă, București, str. Lanternei 44, rn. 1 Mai; cinema, ilustrate; Georgeta Mihailovici, elevă, 15 ani, Brașov,

str. Ciocirlei 17; teme din cinema; Mihai Tutunaru, tru, Buhuși, str. Floril bl. 1, et. 3, ap. 11; sport, ma, ilustrate; Dumitru I zoiu, funcționar, 20 ani, P str. M. Eminescu 2; ten verse, cinema, ilustrate; Iliana Dobre, elevă, Bucu str. Nicolae Mohănescu 3 1 Mai; muzică, cinema, I tură, sport, ilustrate; Ione gatu, elev, 18 ani, Craiov: Industrială 15, I.S.C.M., ca teme diverse, ilustrate; G ghe Vasile, tehnician, T str. Bucovinei 7; ilustrate; tina Mihalache, elevă, 11 lași, str. Brîndușa 36; ter verse, ilustrate; Jeni Trîm elevă, 18 ani, lași, str. Brî 42; teme diverse, ilustrat mia Murguleț, muncitor, 2 Reșița, bl. 23 August, ap teme diverse, ilustrate; ranța Marin, tehniciană, P str. M. Eminescu 2; ci muzică, ilustrate; Iulian: hoci, funcționară, Pitești Eminescu 2; teme divers nema, ilustrate; Viorică : studentă, Gherla, str. 31 cembrie 22; cinema, liter teatur, ilustrate; Stela elevă, 15 ani, com. Co reg. lași; muzică ușoară, cu Vasile Pintilie, student, str. Vasile Lupu 73; ten verse, literatură, ilustrate Anghel, pictoriță, Bucureș Frații Făgărășanu 40, rn. N cescu; teme diverse, ci ilustrate; Eugenia Duceag tenistă medicală, 22 ani, Cucorăni, rn Botoșani: ma, ilustrate.

în cîteva rînduri

Nicușor M., Gherla. mulțumim pentru aprecerări. 2) O parte a prese tre a publicat unele frag din cartea lui Manc «Moartea unui președinti vă putem spune dacă a lucrare va vedea lumina rului și la noi.

Iustina Nebac, Buz. Giuliano Gemma, inter lui Nicolas din serialul « lica», nu este un actor a valoare să justifice publ fotografiei sale în revistă rește, e bine ca o acțriță frumoasă, dar mai impor

pe argeș în jos...

«Aș vrea să cunosc unele date cu privire la Mănăstirea Argeș»

Neculai SAVA
comuna Vinători
rn. Tg. Neamț

Răspunde OLIVER VELESCU, istoric principal la Direcția monumentelor istorice.

Se întâmplă în istorie ca unele opere de artă să întrunească adeziunea unanimă și să placă tuturor încă de la realizarea ei. O astfel de operă este și biserica Mănăstirii Argeșului.

Ridicată de Neagoe Basarab, domnul cârturar al Țării Românești (1512-1517), pe locul vechii Mitropolii a Ungrovlahiei din 1359, biserica Mănăstirii Argeș se impune și astăzi prin particularitățile ei, ea fiind un model de la care s-au inspirat artiștii și arhitecții în decursul celor 450 de ani de la terminarea ei.

Spre deosebire de ceea ce s-a construit până la ea, aci, la Argeș, apar unele inovații în planul și elevația construcției. Sint de reținut pronaosul largit, având în interior 12 stâlpi de piatră bogat sculptați care sprijină o turle centrală pe plan octogonal. Deasupra naosului se înalță încă o turle foarte înaltă.

Un deosebit efect plastic îl dau construcțiile cele două turle mici din colțurile dinspre sud-vest și nord-vest, cu ferestrele dispuse în diagonală, dând impresia că au fost răsucite de o mină nevăzută.

Exteriorul turlelor este tratat cu aceeași bogăție de decorație ca și fațadele, iar cele două turle principale sint încoronate cu cite un rând de pietre sculptate cu motive florale stilizate, numite fleuroane.

Intrarea în biserică se face printr-un portal monumental precedat de 12 trepte. În fața intrării atrage atenția aghiasmatarul, de aceeași vechime ca și biserica.

La calitățile artistice ale monumentului se adaugă și importanța lui istorică. Aceasta constă nu numai în valoarea lui intrinsecă, mărturie a culturii și civilizației românești la începutul veacului al XVI-lea, ci și prin măturile istorice pe care le posedă biserica. Este vorba de cele două lungi inscripții, adevărate cronici murale,

asezate pe panourile din dreapta intrării. Prima este din timpul lui Neagoe Basarab, în care se istorisesc împrejurările în care a ridicat biserica și se fac o seamă de recomandări moral-politice către viitorii domni ai țării. Alături, o altă inscripție de la Matei Basarab are un conținut asemănător. În stînga intrării, încă două inscripții, una din vremea lui Șerban Cantacuzino, în care se spune între altele că el a reparat biserica în 1682, și cealaltă, care amintește de restaurarea făcută între anii 1875 și 1885 de către arhitectul André Lecomte de Nouy.

Deasupra intrării, pisană din 1793 pomenește de înființarea Episcopiei de Argeș, de unde și numele de Biserica episcopală sub care este des întâlnită în scrieri biserica Mănăstirii Argeș.

Aci sint înmormîntați Neagoe Basarab (m. 15 septembrie 1520) și alți membri ai familiei lui. Domnul Țării Românești, Radu de la Afumați (m. 4 ianuarie 1529) are o frumoasă piatră de mormînt pe care este înfățișat călare, cu mantia fluturînd, fiind de reținut și inscripția care amintește de cele douăzeci de răboaie ale domnitorului. În timpul domniei lui s-a terminat și zugrăvirea bisericii, la 18 septembrie 1526, fapt consemnat de o altă pisanie așezată pe portalul dintre naos și pronaos.

O pagină dureroasă în istoria acestui monument o constituie restaurarea executată în veacul trecut de arhitectul francez sus-amintit. Potrivit concepției acestuia, un monument supus restaurării trebuie reconstruit în întregime. Clădirea astfel realizată devenea pînă la urmă o replică modernă a monumentului original. Cercetări mai noi au dovedit că la Curtea de Argeș, Lecomte de Nouy a refolosit multe din vechile pietre sculptate, piesele înlocuite fiind mai puține decît s-a crezut pînă nu de mult. Pictura interioară, cea din 1526, s-a pierdut însă pentru totdeauna, fiind salvate doar cîteva panouri aflate astăzi la Muzeul de artă din București. Două fragmente din vechea frescă se păstrează în colțul de sud-est al pronaosului.

Lucrările de întreținere și asanare în curs de execuție sint făcute de către Direcția monumentelor istorice și se vor termina în acest an.

un înaintaș al picturii moderne

«Doresc să aflu unele date despre viața și opera marelui pictor El Greco».

Rodica TUDOSANU, Botoșani
Răspunde criticul de artă **DAN GRIGORESCU.**

Domenikos Theotocopoulos s-a născut prin 1541 în Creta, insulă care aparținea pe atunci Venetiei, dar în care tradiția culturală pre-hellenică și mai ales bizantină se păstrau cu strălucire. După cum se pare, primele noțiuni de pictură le-a primit în țara natală; apoi, a plecat în Italia unde, așa cum rezultă dintr-o scrisoare din 1570 a prietenului său, miniaturistul Giulio Clovio, a fost ucenic al lui Tizian. O informație de la începutul secolului al XVII-lea, încă neatestată, ni-l înfățișează venind la Roma și declarîndu-se gata să picteze o nouă «Judecată de apoi» ca aceea a lui Michelangelo, «mai strălucitoare decît a maestrului». Legenda spune că din pricină acestui nemăsurat orgoliu el a fost silit să părăsească Italia. E însă mai plauzibil că plecarea lui de la Roma a fost rezultatul unor intrigă, așa cum, de altminteri, s-a întimplat și în Spania, unde pictorul a fost obligat să pără-

sească Madridul aproape imediat după sosire. Stabilît la Toledo, însingurat, trist, El Greco («Grecul») a murit în 1614.

Primele sale opere mărturisesc influențe multiple: Tizian, Michelangelo, Bassano, Rafael, Dürer, manieristii din Italia centrală (de pildă Pontormo și Parmigianino), dar — mai presus de toate — înriurirea artei bizantine. La Toledo el a pictat altarul și două transepte în biserica San Domingo el Antigno. Creațiile sale au impresionat de la început prin nouitatea concepției și a stilului, prin acele siluete alungite ca niște flăcări țîșnind spre cer. O comandă pentru catedrala din Toledo, «Despuierea lui Crist» (El Espolio) a fost refuzată de episcopul care o comandase; a urmat un răsunător proces, juriul pronunțîndu-se în cele din urmă, entuziast, în favoarea pictorului, a cărui celebritate era, astfel, consfințită.

Nu mult mai tîrziu a primit o comandă din partea curții regale pentru o compoziție care glorifică deopotrivă pe Filip al II-lea și Sfînta Ligă de alianță a monarhilor creștini împotriva musulmanilor. Dar pictura comandată imediat după aceea de Filip, «Martiriul Sfîntului Mauriciu», isprăvită în 1584,

a fost refuzată, după cum notează secretarul regelui: «Pictura nu a plăcut maiestății sale, care a fost de părere că figurile martirilor nu mărturisesc destulă sfințenie».

În acea epocă în care preferințele aristocraților se îndreptau spre o artă echilibrată, pictura asimetrică a lui El Greco, violentele modificări de proporții, cromatica neobișnuit de vie au contrariat gusturile regelui care de atunci nu l-a mai solicitat niciodată pe marele artist. În izolarea sa de la Toledo, El Greco nu a rămas indiferent la marea tragedie a Spaniei din războaiele cu Olanda, care au determinat o înspăimîntătoare sărăcie a poporului spaniol. De acum înainte pictura lui va căpăta accente tot mai dramatice, după cum ofensiva religioasă a contrareforme va aduce în arta sa unele accente de extaz mistic.

Approape toate marile muzee ale lumii se mîndresc astăzi cu pinzele singuraticului din Toledo. La Muzeul de artă al Republicii Socialiste România din București se află trei tablouri de mare valoare, foarte reprezentative pentru gîndirea artistică a lui El Greco («Adorația păstorilor», «Logodna Sfîntei Fecioare», «Martiriul celor 10 000 de tebanii»).

Approape uitat în timpul triumfului romantic, El Greco a fost redescoperit la sfîrșitul veacului trecut, Gauguin, Van Gogh, Cézanne proclamîndu-l un adevărat înaintaș al picturii moderne. De atunci prestigiul său s-a consolidat mereu, artistul fiind astăzi considerat, aproape unanim, un fondator al artei majore a acelei epoci de răscruce care desparte Renașterea de baroc.

pe scurt

Gh. Tătucu, Craiova. Evident că studierea manuscriselor de la Marea Moartă nu s-a terminat, iar după părerea specialiștilor ea nu se va termina încă mulți ani de aci încolo (unii afirmă că e vorba chiar de cîteva decenii). Și e normal acest lucru: numai în primii 10 ani de cercetări s-au descoperit circa 40 000 fragmente de manuscrise, unele aproape complete, altele extrem de mici, reprezentînd vestigiile a aproximativ 600 cărți scrise pe piele tăbăcită, pergament, papirus sau tablete de cupru. Există temeuri puternice să se creadă că în posesia unor triburi de beduini, a diversi comercianți sau colecționari particulari, a unor foruri religioase etc. ar mai exista încă numeroase fragmente cu totul și cu totul nestudiate. Și nu uitați că, pentru a putea fi studiate, aceste unice și cu totul neprețuite vestigii trebuie să fie supuse unor operații serioase de restaurare și consolidare, pe care nu le pot face fără riscul distrugerii lor ireversibile decît specialiști de cea mai înaltă calificare. Ceea ce s-a reușit să se studieze pînă acum, în cei 20 ani de la descoperirea primelor manuscrise, a și dus la elaborarea citorva mii de lucrări științifice.

Aurel Stoica, Petroșani. 1) Neprecizînd despre care Kotzebue e vorba, nu ați putut primi răspunsul dorit. Otto von Kotzebue este fiul unuia dintre cei doi scriitorii germani despre care v-am dat unele măluriri — și anume fiul dramaturgului August von Kotzebue. El s-a născut la Reval în 1787 și a murit în 1846. Navigator încercat (a activat în marina rusă), el l-a însoțit pe Krusenstern în călătoria sa în Marea Japoniei (1803-1806), după care a făcut o călătorie de explorare în Oceanul Înghețat de Nord și în părțile mai puțin cunoscute ale Polineziei, descoperind, între 1815 și 1817, mai multe dintre insulele aparținînd Arhipelagului Marshall, pînă atunci necunoscute navigatorilor. În 1823 întreprinde o expediție în Kamciatka, făcînd prețioase studii de etnografie și istorie naturală. A publicat mai multe lucrări, dintre care mai importante sînt: «Călătoria de explorare în Marea Sudului» (1821 — 3 vol.) și «Noua călătorie în jurul lumii în timpul anilor 1823-1826» (1830). A fost frate cu generalii țaristi Paul și Mauriciu von Kotzebue, cu pictorul Alexandru von Kotzebue și cu scriitorul Wilhelm von Kotzebue, fostul membru de onoare al Academiei Române, despre care v-am vorbit în primul nostru răspuns. 2) Mai multe date decît în prefețele cărților lui Irving Stone nu avem nici noi.

V. SILVIAN

cul, vocația pentru artă... hai P. Popa, Sibiu. 1) Răn la afirmația făcută în 2/1966 al revistei: cel mai pod din lume este cel de aracaibo (Venezuela) — m. 2) În cealaltă problemă i afla răspunsul dorit adresă în scris Muzeului regioidraea, str. Muzeului 4. irelia Graure, Tr. Severin. mpiliei Stoian scrieți-i pe a Studioului de televiziutr. Molière 2 — București. Iresa emisiunii dorite este televiziunea română. Nuferilor 62 — București. lic menționați: Pentru eenea «La microfon melodia rată». 3) Datele filmograle actriței Michèle Mercier pârut în revista noastră. idica Luca, Iași. Din nere comunicarea adresei pe ne-ați solicitat-o este tard. După cum — probabil — lat, înzestratul actor polo-Zbigniew Cybulski a inceîn viață în urma unui tragic ent.

Nicolae, Ilia. Primele noîn arta fotografiatului le și căpăta frecventînd un de fotomatori, cum ar fi ildă cel de pe lîngă Combil siderurgic Hunedoara. Vă m spune de asemeni că în ul de apariții pe 1967 al irii tehnice se află și o ire menită să-i inițieze pe pători în ale fotografiei. ihaela Iancu, București. rul cîntăreș Florin Anca, abia la începutul activității nu justifică deocamdată icarea fotografiiei sale pe artă. Așa că atît Florin Anca dv. mai aveți de așteptat... liana Olaru, Tg. Jiu. Nu m răspunde cînd va apărea operă fotografia actorului avorit. Ea figurează însă în urile noastre tematice. stru Lăzărescu, Roman. stului emerit Constantin uzan scrieți-i pe adresa Ra televiziunii române, str. Nuor 62, rn. 16 Februarie — rești.

NOTĂ

torii care se adresează re- i și doresc să li se răspundă stă sau prin poștă sint rugați nționeze în scrisori numele esele lor complete.

unui gând

de Eugen FRUNZĂ

Amice, ți-ai luat și tu mașină. Un «Fiats», dacă nu mă înșel. Și, după cum te lauzi, cel mai perfect exemplar din câte s-au construit vreodată. Mă rog, se pare că în acest veac marea hiperbolă s-a mutat din toba vânătorului în buzunarul scurteicii de automobilist. Așa e progresul. El nu înlătură de fapt nimic, nici nu reneagă, ci îmbină, concentrează, distilează și renaște valorile vechi la o scară și potență nouă.

Dar bag de seamă că tu ți-ai luat mașină iar eu am și luat-o razna. Să trec deci la chestiune, pentru că rostul acestor rinduri e unul foarte concret.

Vreau, amice, să-mi rămii amic! Mașinile vin și pleacă; prietenul se cere a fi statornic. Nu cumva o biată cheie de contact să anuleze frumoasele noastre raporturi și întâlniri; nu cumva timpul economisit prin tehnică să însemne depărtare și ger; nu cumva uleiul cu care îți hrănești mașinaria să-l storci din candela ce ne-a luminat de atâtea ori serile.

Mai vreau (iară că-ți vorbesc fără ocol și meșteșug — doar sintem prieteni, ce naiba!), va să zică vreau să-ți păstrezi nasul la locul lui. Crede-mă, eu n-am avut și nu am pasiunea mașinii. Prefer o partidă de șah, o carte, un cîntec sau, pur și simplu, o frunte de om. Vei zice că e dreptul meu. Ba bine că nu! Firește că e dreptul meu! După cum al tău e să-ți placă schimbătorul de viteze și mirosul cauciucului încins. Dar ține minte că în fond rămii un simplu pieton pe o coajă de nucă, sau zi-i glob terestru, planetă, cum vrei. Iar valoarea n-am să ți-o măsoz nicicînd după kilometri parcurși la volan (numai șoferii de profesie au acest avantaj), ci după sudoarea gîndului anevoie cățărât pe culmi, după floarea semănată sau culeasă de tine pentru înția oară.

Bucură-te, amice, de mașină; folosește-o din plin și plăcut; nu claxona unde nu-i voie; nu trece pe «roșu»; respectă viteza legală; menajează găinile, rațele, porcii, gardurile, oiștile, pomii, stîlpii, șanțurile, iarba; nu bea și pune frîna la timp; nu sparge faruri, parbrize și capete străine; și nu uita să te întorci întotdeauna sănătos și întreg acasă.

Și încă un lucru, amice: calcă-mă! Calcă-mi pragul ca și pînă acum. Căci achiziția ce ai făcut-o nu poate suplini prietenia. Fii deci stăpînul care supune viteza vechiului nostru obicei de a simți și gîndi.

cuvinte încrucișate

peisaj hibernal

ORIZONTAL: 1) Se dă pe gheață... — La antipodul iernii. 2) Zăpadă... căzătoare — În ghețar! 3) Bob (pl.) — Turțuri miniaturali. 4) Împrejmuire — Actualitate tematică. 5) Tată (argou) — Riu în U.R.S.S. 6) Bobeuri sau schiori... frunțași — Sint binevenite oricînd. 7) Verbul... plugușorului — Prefix pentru opt. 8) Șan gol! — La cișmea! — Aici dai de dracu! 9) Înghețată, tremură bine. 10) Prefixul... ipotezelor! — Blocuri duse de ghețari. 11) Friguri... de sezon — Animal nordic, plin de entuziasm...

VERTICAL: 1) Înghețată — Ger. 2) Culme veșnic ninsă și

înghețată a Himalaiei — Înghețată la ger și la... minciună. 3) Munți de zăpadă — Stabilizat pe gheață la hochei. 4) Sint albe în sac într-un pastel de Coșbuc — Încep în mijlocul iernii. 5) Pus la gheață! — Metal nobil — Fluviu în Spania. 6) Prefix contrariu — Brațe cu nea! 7) Iarna, vine devreme — A fost și una glaciară pe pămînt. 8) Din avalanșă! — Caro! — Înghețate... la coadă! 9) Troian (pl.) — lele! 10) Zero grade... (od.) — Pungă. 11) Nu duce lipsă — Unul din cei doi poli — Pene!

Laurian BUTURE

Cuvinte rare: TNA, TER.

1	P	A	T		I	N	E		G	E	R	U
2	F	U	L	G	U	R	E				G	E
3	S	A	N	I	O	T	E					
4												
5					A					O	B	A
6					U							
7				A	R	O						
8	F	S	N				E					
9				I	T		R					
10					E	I	B	E	R	E		
11	G	E	R	U	R	I			R	I	N	

dezlegarea jocului „CUVINTE... PLINE DE ADEVĂR”
apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) MATEMATICA — D. 2) ADEVERIRE — CU. 3) RELATIVE — VIS. 4) EV — ZID — AFECT. 5) AGIL — CLARA. 6) GRAV — REALI — I. 7) A — FIDEL — STAN. 8) REA — OCTO — AST. 9) AR — AVE — DUBIU. 10) NOIMA — VERIGI. 11) TAGADUI — SLUT. 12) ARA — ANNA — ARI. 13) TEZA — TILC — AI.

VESTIGII DE ARTĂ LA CRAIOVA

Pe lângă vestigiile artei germane din secolul al XVII-lea care se găsesc în posesia Muzeului de artă din Craiova, sporadic mai ies la iveală altele noi — indeosebi ale mobilierului particular tot din secolul al XVII-lea și următorul, părinte a fi din același fond al legatului Alexandru și Aretia Aman.

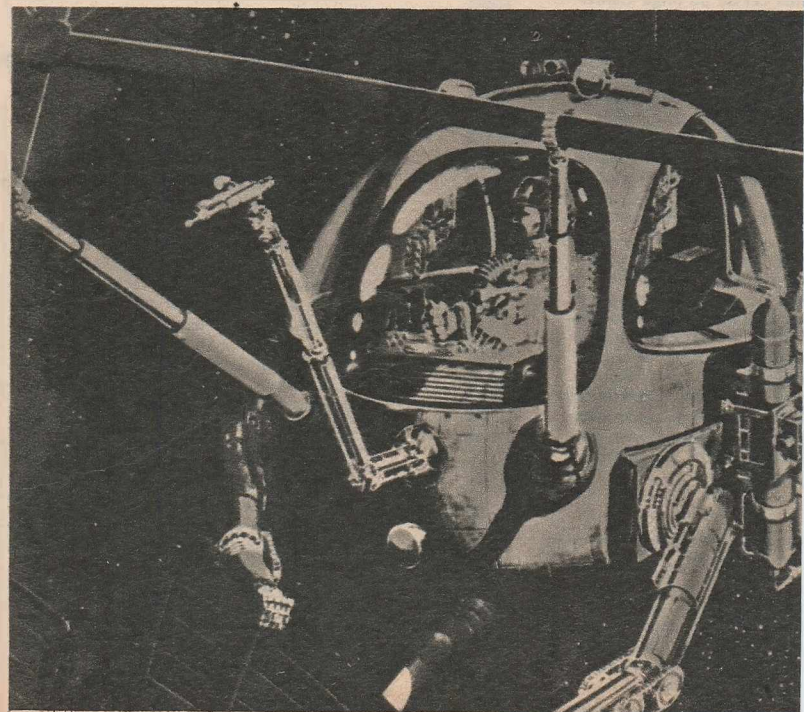
Fotografiile de față reproduc o băncuță purtînd sculptată în motivul decorativ data «1667» și spătarul unui scaun, acesta purtînd, traforată, data execuției — 1698 — amîndouă aparținînd epocii Renașterii germane. Factura băncuței și indeosebi a scaunului este în adevăr excepțională și poate ține piept, comparativ, celor faimoase din Palatul Ambas. Apartenența acestor piese, de o indiscutabilă autenticitate, este ușor remarcată după heraldica armorialului și siglele lor bine adîncite.

V.G. PALEOLOG

„TAXIUL COSMIC”

Progresele tehnico-științifice în domeniul cuceririi cosmosului sînt uimitoare. Vehiculul din fotografia noastră, botezat «taxi cosmic» și experimentat la centrul spațial Huntsville (Alabama — S.U.A.), nu mai ține de domeniul literaturii de anticipație. E vorba însă nu de un «taxi» propriu-zis, ci de o «autoutilitară» care, lansată cu ajutorul unei rachete Saturn, poate să transporte platforme în vederea executării, unor operații de reparații, construcții spațiale etc. Se subliniază faptul că vehiculul cosmic este ușor manevrabil și poate fi utilizat ani îndelungați.

„EXPOZIȚIA“ DE COPII

Noi le-am numi astăzi concursuri de frumusețe, dar inițiatorii de acum 60 de ani le-au intitulat «expoziții de copii». Prima din țara noastră s-a organizat în anul 1907, în comuna Apoldul Mic, din comitatul Sibiului, care, după cum ne informează publicațiile timpului, avea o populație viguroasă, frumoasă, harnică, bogată și deșteaptă. Manifestarea s-a desfășurat sub auspiciile Reuniunii sodalilor români din Sibiu și a Reuniunii române agricole din comitatul Sibiului. Înștiințarea instituirii concursului menționa că vor fi primiți pentru expoziție numai copii frumoși, sănătoși și bine crescuți, ultima referire privind condițiile igienice familiale în care se dezvoltă copilul. 30 de copii (cei din fotografie) au fost declarați «foarte frumoși», alți

60 «frumoși», iar restul pînă la 294 — «frumusei». Tuturor premiților li s-au oferit cărți de citit, iar celor din categoria întâi li s-au dat livrete de depuneri, cu sume simbolice, de început de economie, acordate de Banca populară din Săliște. Cele 294 de mame au fost mult elogiute, în cuvîntările ținute, pentru *mindri și frumoșii copii aduși la expoziție și pentru curățenia strașnică și de laudă în care își țin casele.*

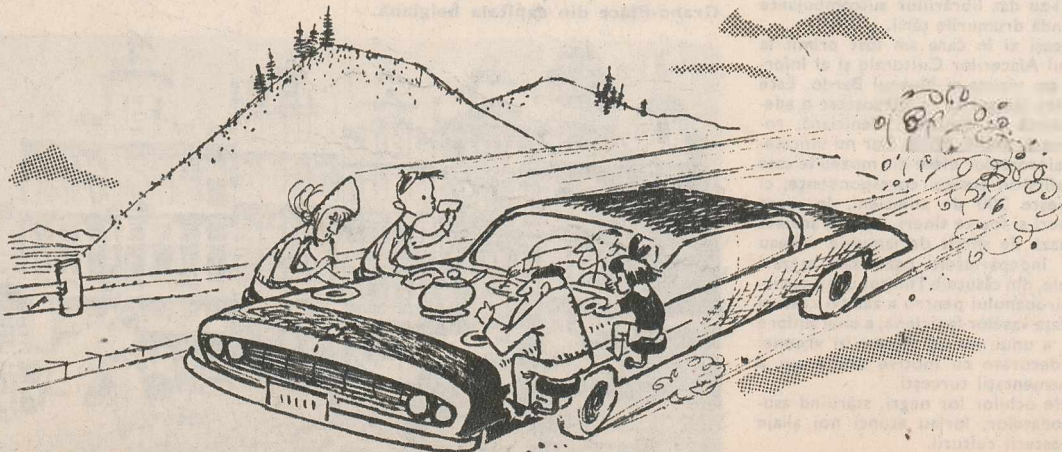
Inițiativa a prins, și în anii următori s-au organizat zeci de astfel de expoziții în comunele fruntașe transilvănene. În București ideea a fost preluată de câteva ziare și reviste ilustrate, după 1915, sub forma unor concursuri de frumusețe, prin publicarea de fotografii care erau «votate» de cititori.

ÎN MIJLOCUL LONDREI. O originală pîrtie «uscată» de schi — construită din mase plastice — a fost montată recent în mijlocul Londrei, lângă gara Waterloo. Dar nu cu scopul organizării vreunei competiții sportive, ci ca mijloc de propagandă pentru turism în Scoția.

propuneri practice: MASA SERVITĂ ÎN RITMUL EPOCII

Desene de Eugen TARU

CE NU FACE OMUL... pentru o bucată de piine? Uneori și ceea ce a făcut acest artist de music-hall de la «Piccadilly Theatre» din Londra, care, pentru reclama spectacolului în care apare, a stat suspendat deasupra apelor Tamisei vreme îndelungată, cu miinile legate după ceafă, în prea puțin comoda poziție pe care o vedeți în fotografie. Scena a putut fi admirată nu demult pe podul Chelsea.

... pînă la berberii din munți

— corespondență specială pentru „Flacăra” —

«Cultură = dezvoltare» — sînt cuvintele rostite de președintele Comitetului național al culturii din Tunisia, Lamine Chabbi, la o întîlnire cu grupul de ziaristi români care vizitează acum această țară.

De cînd mă aflu în Tunisia m-am putut convinge de importanța care se atribuie răspîndirii culturii în rîndurile maselor. Dl. Lamine Chabbi ne-a vorbit îndelung despre străduințele statului tunisian în ceea ce privește ridicarea nivelului de cultură al întregului popor, fără de care este de neconceput progresul operei de construire a Tunisiei independente. Totodată, precizează interlocutorul nostru, răspîndirea culturii se va dovedi o nouă forță de cimentare a unei națiuni tunisiene unite, omogene și prospere.

Desfășurîndu-și activitatea pe lângă Secretariatul de stat pentru problemele culturale și informații, Comitetul național al culturii tunisiene a fost organizat printr-un decret al președintelui Bourghiba, la 31 mai 1965. Noul organism se preocupă de organizarea și coordonarea activităților culturale în întreaga țară. El își realizează obiectivele prin serviciul comitetelor regionale ale culturii și a comitetelor locale și îndeosebi ale caselor de cultură de la orașe și sate.

Este greu de făcut o diferențiere între greutățile pe care le-a avut și le mai are încă de învins statul tunisian în domeniul economiei sau în cel al culturii, ne declară la

Dansurile populare pun în evidență existența unor străvechi valori culturale ale poporului tunisian.

rîndul său Amor M'Sadek, directorul informațiilor din Ministerul Afacerilor Culturale și Informațiilor. Cert este, ne spune d-sa, că după dobîndirea independenței noi ne-am aflat într-o situație care era dominată de analfabetism, acit în rîndurile copiilor cit și în cele ale adulților, de urmările grele ale încercării colonialiștilor de a dezrădăcina tradițiile culturale noastre, în sfîrșit, de existența unor valori culturale și mai ales artistice pur orale, transmise din generație în generație de locuitorii stepelor, oazelor și așezărilor de munte. Principalul efort l-am destinat lichidării neștiinței de carte. Pînă în prezent în cursul unui program cincinal care se va încheia anul viitor am obținut școlarizarea tuturor copiilor pînă la 16 ani. Aceasta reprezintă aproape un milion de oameni, la o populație ce nu depășește zece milioane. Am reușit să pregătim, de asemenea, cîteva promoții de elevi în special din rîndurile muncitorilor. Considerînd că alfabetizarea muncitorilor înseamnă însăși dezvoltarea țării, am organizat cursurile la locul de producție. În al doilea rînd, am desfășurat o largă acțiune de informare a maselor asupra culturii și civilizațiilor de pe teritoriul Tunisiei de astăzi. Sîntem conștienți că, printr-o cit mai temeinică cunoaștere a trecutului său istoric, poporul tunisian își va afirma cu și mai multă eficiență sentimentul demnității naționale, va lupta pentru o cultură tunisiană contemporană realistă, moștenitoare a unor străvechi valori. În sfîrșit, ni s-a părut imperios necesar, pentru dezvoltarea generală a țării noastre, începerea unei acțiuni de largă difuzare a cunoștințelor culturale în rîndul maselor. Este poate infinit mai ușor să crezi un singur centru cultural decît să ajuți cultura să răzbată pînă la berberii din munții și stepele noastre. Radioul și televiziunea, casele populare, iată cîteva dintre mijloacele moderne de care ne servim pentru a asigura dreptul la cultură al locuitorilor întregii țări.

Caravanele luminii sînt nume pe care locuitorii din regiunile îndepărtate ale Tunisiei l-au dat librăriilor autoambulante care colindă drumurile țării.

În aceeași zi în care am fost primit la Ministerul Afacerilor Culturale și la Informațiilor am vizitat și Muzeul Bardo. Este unul dintre lăcașurile ce adăpostesc o adevărată cvintă de civilizații: feniciană, romană, greacă, arabă, turcă. Dar nu unicelele sau valoroasele piese din muzeu le este dedicat sfîrșitul acestei corespondențe, ci celor peste 200 de tunisieni, în mare parte tineri și foarte tineri, care în această după-amiază de sfîrșit de ianuarie veneau de prin îndepărtatele oaze sau așezări industriale, din casele Tunisului sau atelierelor Kairouanului pentru a zăbovi ceasuri în șir în fața vaselor feniciene, a unei amfore grecești, a unui mozaic roman, al vreunei camere decorate cu motive arabe sau a unei ornamentații turcești.

Privirile ochilor lor negri, stăruind asupra exponatelor, forjau atunci noi aliaje ale cunoașterii culturii.

Cristian POPIȘTEANU

În cursul acestei săptămîni, răspunzînd invitației ministrului federal al afacerilor externe Willy Brandt, ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, Corneliu Mănescu, a făcut o vizită oficială în Republica Federală a Germaniei. Cu acest prilej a fost dat publicității un comunicat comun în care se arată că guvernele Republicii Socialiste România și Republicii Federale a Germaniei au căzut de acord să stabilească relații diplomatice și să facă schimb de reprezentanți diplomatici care la rîndul de ambasadori extraordinari și plenipotențieri. În fotografie: Corneliu Mănescu întîrîndu-se cu Willy Brandt.

pe firul subțire al rîului senne

— corespondență specială pentru „Flacăra” —

Pentru a cunoaște capitala Belgiei trebuie să-ți începi explorările din Grand Sablon și Petit Sablon, acolo unde din bătrînele piețe se răsfrîă ulițe și străzi cu nume evocatoare: Șanțul Lupilor, Carne și Piine, strada Mlaștinii. Cîndva, pe meleagurile acestea străbătute de firul subțire al rîului Senne, neguțători bogăți poposeau cu cerealele în drum spre Köln sau către Brugge. Bruocella era numele unei insule pe Senne, cetate sigură, cu zid de piatră și nouă porți.

În Bruxelles-ul de azi, în jos de Place du Grand Sablon, printre clădiri afumate și blocuri albe, moderne, turnul Anneessens amintește că au trecut de atunci aproape nouă secole. Fosta insulă de pe rîul Senne nu mai este o așezare lacustră, ci o metropolă fremătătoare, una dintre cele mai animate din Europa.

În Grand Sablon, o clădire îngustă, cu fațadă galbenă: fostul cabaret «Des Bons Enfants», care a împlinit mai anii trecuți frumoasa vîrstă de patru veacuri. O patiserie din rue de Laeken 127, nu departe de teatrul flamand, poartă pe zidul scorojit data nașterii: 1616. Dacă această dată e controversată de istorici, nu la fel stau lucrurile cu originalul restaurant-cafenea «Le roi d'Espagne», a cărui mobilă de epocă și... ortografie îi certifică vechimea: 1610. În imediata vecinătate se înalță zidurile palatului lui Egmont, nobilul generos, decapitat în Grand-Place, la ordinul ducelui de Alba — «ducele singelui» — și cîntat apoi de Goethe și de Beethoven.

Ne aflăm la Mont Sablon, cu tarabele pieței zgomotoase, cu micile cafenele liniștite, cu solitarele anticariate tradiționale,

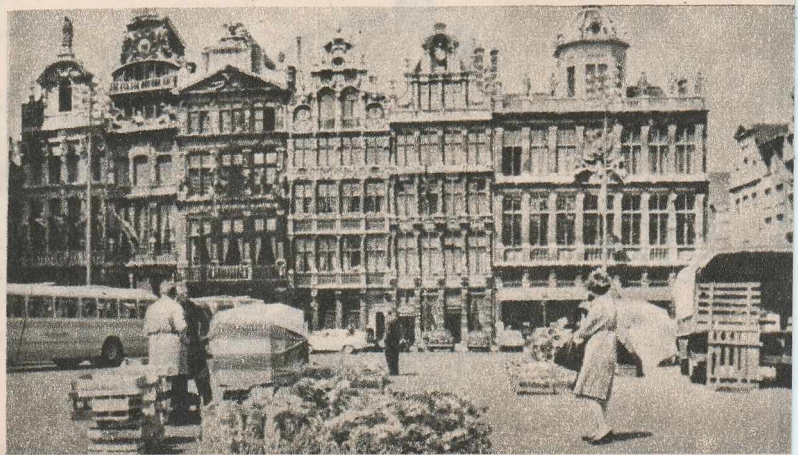
cu admirabila construcție a bisericii Notre Dame du Sablon, bijuterie arhitectonică fin cizelată, fostă capelă a arbaletierilor. Nu departe recunoști ulițele înguste în care parcă mai dăinuie amintirea veacurilor a-puse, cu meșteri ai pintenilor pentru nobilii cavaleri, ai potcoavelor pentru caii cei nobili, ai tapiseriilor care acopereau pereții palatelor și castelelor, cu mărunte ateliere grămădite în marginea faimosului Galgenberg (sau Mont des Potences) — Muntele spînzurătorilor — locul de supliciu al celor ce cîrteau împotriva nobililor.

Într-un cartier de la poalele Galgenbergului, în colțul străzii Poarca Roșie, biserica Notre Dame de la Chapelle păstrează rămășițele pămîntești ale marelui Brueghel cel Bătrîn, pictorul țărănilor flamanzi. Pe Mont des Potences, acolo unde în trecut se înalțau spînzurători, întîlnești imensul, greoiul, întunecatul Palat al Justiției — «Mamutul», cum îi spun bruxellezii. Dincolo de el, pe Montagne de la Cour, galeriile St. Hubert etalează porțelanurile, argintăriile, dantelele de Bruxelles, marcînd mai bine contrastele istorice, tonalitățile care reflectă însuși chipul multivalent al capitalei belgiene.

Mai departe, în jurul orașului, foșnește centura de păduri și de parcuri — Bois de la Cambre, Forêt de Soignes, Parc du Cinquantenaire — cu platanii, cu castanii cu fagii, cu brazii lor. Iar în mijlocul imense mări de vegetație explozivă, cerul se ogîndește în apele clare ale lacurilor. Te simțai aidaoma ca la marginea Bucureștiului.

H. LIMAN

Grand-Place din capitala belgiană.

„cathy“ - pe micul ecran b.b.c.

- corespondență din Londra -

Vii discuții a stîrnit recent la Londra prezentarea de către televiziunea britanică a piesei «Cathy, vino acasă», poveste pe cît de simplă pe atît de reală a unei tinere familii cuprinse de adîncă deznădejde în fața imposibilității de a găsi un adăpost.

Cu acest spectacol autorul, Jeremy Sandford, și regizorul, Tony Garrett, au reușit să realizeze ceea ce în zadar se încearcă de ani și ani de zile prin alte modalități — îndreptarea atenției opiniei publice asupra uneia din marile tragedii ale contemporaneității, calvarul celor fără adăpost. Și numai la Londra numărul acestora se ridică în prezent la 200 000 de familii, fără a mai aminti situația din celelalte orașe ale Angliei.

«Piesa care a zguduit conștiințele» — astfel a caracterizat-o un comentariu al B.B.C., iar Bob Mellish, membru al guvernului, răspunzător pentru problema locuințelor, menționa într-un interviu televizat că ea l-a impresionat pînă la lacrimi. Spectacolul a mișcat adînc și milioanele de telespectatori, care vor însă totodată să știe ce înțeleg în această privință dl. Mellish, oficialitățile centrale și locale.

A doua zi după transmiterea spectacolului, ziarul «Times» releva faptul că povestea lui Cathy nu redă altceva decît cruda realitate, că în Anglia există mii de Cathy, după cum există mii de familii distruse de viața

dușă în acele locuințe misere cunoscute sub denumirea de «slums»-uri, că există nenumărați bătrîni care-și trăiesc zilele în condiții cu totul neomenești.

Este neîndoiește faptul că în Anglia se fac eforturi pentru soluționarea problemei locuințelor, căci au fost construite sute de mii de apartamente, dar ele sînt destinate celor care au posibilitatea de a plăti asemenea construcții luxoase.

Societățile de construcții ce împrumută sumele necesare cumpărării caselor contra unor dobînzii foarte ridicate nu se dau în lături să oprească chiar și 25 la sută din salariile solicitanților la rambursarea sumelor. De asemenea, pentru un teren bun de construit se cer cel mai adesea sume de-a dreptul fantastice, iar consiliile locale ce se ocupă de construirea caselor sînt obligate de pildă să împrumute banii plătind în schimb o dobîndă de 7,50 la sută. Toate acestea se repercutează asupra costului total al casei, și în primul rînd asupra chiriei pe care locatarii sînt obligați s-o plătească.

Toate faptele converg în final spre o singură soluție: problema spațiului locativ ar trebui să fie o problemă de interes obștesc general; or, în capitalism ea depinde de sistemul chiriilor și al profitului, al interesului financiar.

Gordon SCHAFFER

canalul rin - main - dunăre devine realitate

- corespondență din Hamburg -

Peste 15 ani prima navă fluvială va porni în cursă prin canalul «Europa», noua cale fluvială Rin-Main-Dunăre, de la Hamburg pînă la Odessa. Se pare că realizarea acestui canal a fost preconizată încă în ecolul al IX-lea de către Carol cel Mare. Rin semnarea — cu prilejul sărbătoririi 250 de ani de existență a portului Duisburg — documentului care aprobă capitalul necesar lucrării s-au pus bazele transpuerii în fapt a acestui plan.

Aproape 3 200 de kilometri din importanta cale fluvială pot fi de pe acum străbăuți de către vase mai mici: parcursul în-Main pînă la Bamberg, iar în 1967 pînă la Forchheim și apoi porțiunea de la Regensburg, prin Europa de sud-est, pînă la urile Dunării, în Marea Neagră. Dar și de aceste porțiuni mai trebuie înlăturate, entru vasele cu un tonaj de 1 500 tone, teva «strîmtorii», ca de pildă «gaura de Biger» de pe Rin.

O deosebită importanță o prezintă, în această lucrare, amenajările aduse fluviului Main, pentru a fi făcut navigabil între orașele bavareze Forchheim și Kehlheim, lîngă Regensburg. Aci vasele trebuie să devină adevărate «cățărațoare», deoarece pe alocuri urmează să urce cu 100 metri, pentru a coborî apoi 83 metri spre Dunăre. Nu s-a hotărît încă dacă se vor construi în acest scop instalații de ridicare a vaselor, așa cum există la punctul de întîlnire dintre fluviile Rin, Weser și Elba.

În cadrul înfăptuirii acestui grandios proiect fluvial, bătrînul oraș Nürnberg va fi înzestrat cu cheiuri de peste zece kilometri lungime, pentru încărcarea și descărcarea vaselor.

Porțiunea de canal dintre Forchheim și Kehlheim va constitui partea cea mai costisitoare, necesitînd cea mai mare cheltuială făcută în Europa pentru o asemenea lucrare.

Klaus PETERSEN

koșice - după șapte ani

- corespondență din r. s. cehoslovacă -

În urmă cu șapte ani, la începutul lui 1960, tr-o margine a orașului Koșice se deschise un mare șantier de construcții. Excavatoare puternice mușcau cu nesaț din imînt pe o suprafață de 700 hectare, regătind fundația celui mai mare combinat siderurgic din Slovacia de est. După uzinele Nowa Huta» din Kuncice (Moravia de nord), la Koșice începea construcția celui s-al doilea combinat din Cehoslovacia cu clul de producție complet.

Proiectanții prevăzuseră ca la capacitatea integrală combinatul să furnizeze anual milioane tone oțel și mai mult de 3 milioane tone de alte produse finite, sortimentele principale fiind tabla neagră, tabla scapată, tabla zincată, tabla lăcuită, precum și tabla specială de ambutizare pentru producția de automobile, mașini de spălat fe, frigider etc.

Pentru toate acestea s-a prevăzut construirea în cadrul combinatului a trei barii de cocs, 4 furnale înalte, două oțelării cîte trei convertizoare cu oxigen, două linii de laminare — una la cald și alta rece.

În afara acestor obiective mari s-au mai prevăzut școli pentru ridicarea calificării lucrătorilor combinatului (care în 1975 vor fi în număr de 20 000), un spital, o policlinică, blocuri de locuințe, cămine, laboratoare, clădirile administrative.

Au trecut șapte ani din momentul începerii construcției combinatului. În acest timp s-au investit 6,5 miliarde coroane, ceea ce reprezintă aproape 2/3 din totalul investițiilor alocate. A intrat în funcțiune termocentrala electrică, laminorul de tablă la rece, uzina cocschimică, un furnal înalt, laminorul de tablă la cald.

Anul trecut la combinatul din Koșice s-a încheiat ciclul siderurgic prin punerea în funcțiune a primului convertizor cu oxigen. În 1966 siderurgiștii din Koșice au produs mai mult de o jumătate milion tone fontă, 280 000 tone oțel, 400 000 tone tablă, 600 000 tone cocs metalurgic, aproape o jumătate miliard kWh energie electrică.

La cea de-a șaptea aniversare siderurgiștii din Koșice, prin produsele pe care le realizează, au devenit cunoscuți nu numai în țară, ci și peste hotare: produsele combi-

natului se exportă în mai mult de 20 țări din Europa, Orientul Apropiat și Îndepărtat, America Latină.

Anul acesta urmează să intre în producție al doilea furnal înalt, al treilea convertizor cu oxigen, o nouă linie la laminorul de tablă la rece. Valoric, producția ce va fi obținută în acest an la combinatul side-

rgurgic din Koșice va depăși de două ori suma investițiilor făcute pe anul în curs.

Pentru siderurgiștii și constructorii din Koșice anul 1967 va însemna un important pas înainte spre darea în folosință, cu întreaga capacitate, a combinatului siderurgic.

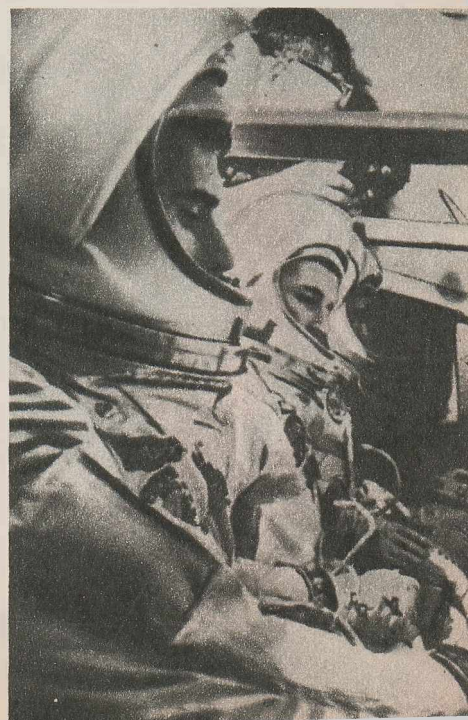
A. LIŢĂ

În urmă cu trei decenii Moscova ocupa o suprafață de 28 500 ha. Astăzi capitala sovietică se întinde pe 87 500 ha, înfățișîndu-se ca o mare metropolă modernă. Dar programul de înfrumusețare a orașului continuă în ritm susținut. În cursul actualului cincinal urmează să se construiască noi cartiere de locuințe cuprinzînd blocuri de 9, 12, 16 și 17 etaje, policlinici și spitale, școli, cinematografe, magazine, stadioane, hoteluri etc. Printre noile edificii se numără și hotelul «Rossia», al cărui corp vestic dat recent în folosință cuprinde 500 de camere.

Casele albe, cochete, bisericile în stil roman, moscheile, ca și veșmintele de o mare varietate de culori ale trecătorilor fac ca micul oraș Mogadiscio — capitala Republicii Somalia — să fie deosebit de pitoresc.

În timpul efectuării unei repetiții generale, la Cape Kennedy, a primului zbor din cadrul programului «Apollo», trei cosmonauți americani (în fotografie) — Virgil Grissom, Edward White și Roger Chafee — și-au pierdut în mod tragic viața datorită unui incendiu provocat în partea principală a cabinei, ce se afla în virful rachetei «Saturn-1 b». În chiar ziua funeraliilor celor trei cosmonauți, la baza aeriană din Brooks (Texas) s-a produs un incendiu similar celui de la Cape Kennedy, provocînd moartea a doi aviatori în cursul experimentării unei noi cabine spațiale.

Rețineți: un produs de calitate!

PUBLICIT
f
flacă